

Miljøgodkendelse på Højballevej 15, 8700 Horsens

I henhold til § 16a i bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning

SEPTEMBER 2018

HØRSENS KOMMUNE

Tvingstrupgaard I/S - v/Jens Arne Sørensen og Jeppe Stenkjær Brodersen
Åesvej 23 B
8700 Horsens

Miljøgodkendelse efter § 16 a i husdyrbrugloven*

Horsens Kommune fremsender hermed afgørelse om miljøgodkendelse af husdyrproduktionen på Højballevej 15, 8700 Horsens som drives under CVR nr. 31097347

På ejendommen er der fremover godkendt en husdyrproduktion bestående af slagtesvin. Produktionen kan finde sted på i alt 1.588 m² produktionsareal, som er i de eksisterende bygninger.

Afgørelsen med klagevejledning annonceres på Miljøstyrelsens hjemmeside for Digital Miljøadministration (<https://dma.mst.dk>), fra den 24. september 2018.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse.

Klageberettigede er afgørelsens adressat, Miljøministeren og enhver, der har individuel, væsentlig interesse i sagens udfald, samt lokale foreninger hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, skal du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af <https://kpo.naevneneshus.dk/>. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til Horsens Kommune. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Horsens Kommune i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr, som årligt reguleres. For private er gebyret på kr. 900 kr. og for virksomheder er gebyret 1.800 kr. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Horsens Kommune. Horsens Kommune videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt, hvilket betyder at en klage skal være indgivet inden **den 22. oktober 2018**. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra offentliggørelsen.

Find os

www.horsens.dk

Kontakt os

76292929

Følg os

 facebook.com/endelafflokken

 linkedin.com/company/horsens-kommune

En klage har som udgangspunkt ikke opsættende virkning for udnyttelse af afgørelsen, med mindre klagenævnet bestemmer andet, jf. husdyrbruglovens* § 81.

Søgsmål til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt for domstolene inden 6 måneder efter afgørelsen er meddelt, jf. § 90 i husdyrbrugloven*.

Med venlig hilsen

Jeanette Stabell Jensen

Agronom

76292603

jstj@horsens.dk

***Referenceliste (love og bekendtgørelser)**

Husdyrbrugloven

Bekendtgørelse nr. 1020 af 6. juli 2018 af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

Denne afgørelse er sendt med digital post til følgende:

Ansøger og ejer:

Tvingstrupgaard I/S, Åesvej 23B, 8700 Horsens, CVR nr. 31097347

Organisationer:

Danmarks Naturfredningsforening, CVR nr. 60804214

Danmarks Sportsfiskerforbunds hovedpostkasse, CVR. nr. 37099015

Dansk Ornitologisk Forening hovedafdeling, CVR. nr. 54752415

Det økologiske Råd, CVR. nr. 15428376

Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Nord, CVR. nr. 12070918

Ferskvandsfiskerforeningen for Danmark, CVR. nr. 25145615

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, CVR. nr. 31445418

Forbrugerrådet, CVR. nr. 63870528

Følgende er orienteret via elektronisk post:

Ansøger:

Tvingstrupgaard I/S, Åesvej 23B, 8700 Horsens, mail: mail@tvingstrupgaard.dk

Konsulent:

Ulla Refshammer Pallesen, Landboforening Syd, Jens Terp-Nielsens Vej 13, 6200 Aabenraa, mail: upa@landbosyd.dk

Organisationer

Danmarks Naturfredningsforening lokalkomite: dnhorsens-sager@dn.dk

Danmarks Sportsfiskerforbunds miljøkoordinator: jka@sportsfiskerforbundet.dk

Dansk Ornitologisk Forening lokalafdeling: horsens@dof.dk

Tvingstrupgaard I/S - v/Jens Arne Sørensen og Jeppe Stenkjær Brodersen
Åesvej 23 B
8700 Horsens

Miljøgodkendelse efter reglerne § 16a stk. 2 i husdyrbrugloven* til husdyrproduktionen på Højballevej 15, 8700 Horsens

Læsevejledning

Dette dokument omhandler en ansøgning om- og kommunens afgørelse efter reglerne i husdyrbrugloven.

Miljøgodkendelsens opbygning fremgår af indholdsfortegnelsen, men er kort skitseret her.

Først findes et ikke teknisk resume, efterfulgt af de stillede vilkår. Herefter følger de formelle forudsætninger for afgørelsen (oplysninger om ansøger, regelgrundlag, gennemførte høringer og konsekvensen af denne). I de efterfølgende afsnit beskrives grundlaget for ansøgningen. Ansøger har udarbejdet en miljøkonsekvensrapport, som danner grundlag for afgørelsen.

Godkendelsen indeholder også en beskrivelse og en vurdering af det ansørgtes væsentlige direkte og indirekte virkninger i forhold til:

1. Befolkningen og menneskers sundhed,
2. Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter,
3. Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,
4. Materielle goder, kulturarv og landskabet,
5. Samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter nr. 1-4 og
6. Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af punkt nr. 1-5.

Kommunen har hvor det er vurderet nødvendigt suppleret ansørgers miljøkonsekvensrapport, og foretaget en samlet vurdering, således at det sikres at afgørelsen er truffet på det korrekte grundlag. Oplysninger fra Miljøkonsekvensrapporten er indarbejdet i denne afgørelse.

Sidst i dette dokument findes relevante bilag bl.a. situationsplan og beredskabsplan.

Copyright

Kort er gengivet af Horsens Kommune med tilladelse fra Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering. Copyright@ Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering. Ortofoto, er gengivet af Horsens kommune med tilladelse fra Cowi. DDO ©, Copyright COWI.

Indholdsfortegnelse

1. Ikke teknisk resume	3
2. Baggrund for ansøgningen	6
2.1. <i>Indledning .....</i>	6
2.2. <i>Datablad for ansøgningen.....</i>	6
2.3. <i>Naboorientering, partsorientering samt offentlighedsprocedure .....</i>	7
3. Afgørelse og vilkår for husdyrproduktionen.....	7
3.1. <i>Afgørelse.....</i>	7
3.2. <i>Vilkår.....</i>	8
4. Generelle forhold	10
5. Anlæg (samdrift, produktionsareal, opbevaringsanlæg m.v.)	12
5.1. <i>Driftsmæssige forhold (samdrift m.v.) .....</i>	12
5.2. <i>Indretning af anlæg (produktionsareal, staldsystem og dyretype).....</i>	12
5.3. <i>Opbevaring og håndtering af husdyrgødning .....</i>	13
5.4. <i>Beliggenhed og planmæssige forhold .....</i>	14
6. Påvirkning af natur med ammoniak	16
6.1. <i>Påvirkning af natur .....</i>	16
6.2. <i>Ammoniakfordampning og kumulation .....</i>	23
7. Emissioner og genepåvirkninger.....	24
7.1. <i>Lugt fra anlægget.....</i>	24
7.2. <i>Støj ved anlægget .....</i>	26
7.3. <i>Støv ved anlægget .....</i>	26
7.4. <i>Lys ved anlægget .....</i>	26
7.5. <i>Fluer og skadedyr ved anlægget.....</i>	26
7.6. <i>Transport til og fra anlægget .....</i>	27
8. Affaldsproduktion og ressourceforbrug	28
8.1. <i>Spildevand og regnvand.....</i>	28
8.2. <i>Affald og kemikalier .....</i>	28
8.3. <i>Energi- og vandforbrug .....</i>	29
9. Husdyrbrugets anvendelse af Bedste Tilgængelige Teknologi (BAT)	31
9.1. <i>Ammoniakemission.....</i>	31
9.2. <i>Anvendelse af BAT i forhold til energi, vand, råvarer m.v. ....</i>	32
10. Grænseoverskridende virkninger.....	36
11. Husdyrbrugets ophør	36
12. Alternative løsninger der er undersøgt	36
13. Kommunens samlede miljøvurdering og begrundelse for afgørelsen..	37
14. Bilag	39
14.1. <i>Situationsplan .....</i>	39
14.2. <i>Indretning af stald (med mål) .....</i>	40
14.3. <i>Beredskabsplan .....</i>	41

1. Ikke teknisk resume

Projektet og dets miljømæssige konsekvenser er herunder beskrevet i et ikke-teknisk resumé, der gør det muligt for offentligheden, at få indblik i det ansøgte projekt og konsekvenserne af dette.

Beskrivelse af det ansøgte

Tvingstrupgård I/S har svineproduktion på fem ejendomme i Horsens Kommune hhv. Højballevej 15, Åesvej 23B, Reballevej 13, Kirkevej 39 og 45. Ejendommene drives som fem selvstændige ejendomme med hver deres opbevaringskapacitet til gylle og foder.

Tvingstrupgård I/S ønsker at få en godkendelse på Højballevej 15 til at kunne producere efter de nye fleksible regler, hvor produktionsarealet godkendes, og der frit kan produceres uden begrænsninger i ind- og udgangsvægte samt antal dyr. Der vil ikke blive bygget nyt eller ske renovering af eksisterende byggeri.

Det forventes, at der i staldanlægget maksimalt kan produceres 11.000 slagtesvin med en forventet ind- og udgangsvægt på 30-114 kg, når dyrevelfærdsreglerne skal overholdes. Produktionsarealet udgør både før og efter godkendelsen 1.588 m², og idet der er mere end 2.000 stipladser til slagtesvin, er produktionen kategoriseret som et IE brug.

Det ansøgte udløser derfor krav om godkendelse efter § 16a, stk. 2 i husdyrbrugloven.

Ejendommens beliggenhed i landskabet og i forhold til beboelser

Ejendommen ligger i landzone.

Den nærmeste nabobeboelse er Højballevej 19, som ligger ca. 235 meter øst for anlægget, og den nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt er Skovvej 35, som ligger ca. 715 meter vest for anlægget. Den nærmeste samlede bebyggelse er Serridslev, som ligger ca. 1,8 km sydøst for anlægget, og den nærmeste byzone er Egebjerg, som ligger ca. 930 meter vest for anlægget.

Afstandskravene i husdyrbrugloven til beboelser, vej, skel, vandløb m.v. er kun gældende ved etablering af nye anlæg eller ved udvidelser/ændringer af eksisterende anlæg, der medfører forøget forurening. Idet der ikke sker en udvidelse af produktionsarealet eller en ændring af dyretypen og staldsystemet på ejendommen, vil det ansøgte ikke medføre en forøget forurening, og er derfor ikke omfattet af afstandskravene.

Eventuelle gener fra produktionen i staldene (lugt, støj, fluer, transport m.v.)

Lugt fra husdyrbrug reguleres i forbindelse med afgørelser via lugtberegninger og lugten vurderes ud fra det beskyttelsesniveau, der er fastsat i husdyrbrugloven.

Lugtgenekriteriet er 237 meter til nabobeboelse uden landbrugspligt, 502 meter til samlet bebyggelse og 663 meter til byzone. Lugtgenekriterierne i husdyrbrugloven er dermed overholdt, idet den faktiske afstand til nabobeboelse uden landbrugspligt er ca. 715 meter, afstanden til samlet bebyggelse er ca. 1,8 km og afstanden til byzone er ca. 930 meter. Dermed forventes ingen væsentlige lugtgener ved omkringliggende beboelser. Der er ikke beregnet lugt i forhold til beboelser med landbrugspligt, idet disse ikke er omfattet af beskyttelsesniveauet.

Der er ikke foretaget støjmålinger eller beregninger i forbindelse med ansøgningen. Det forventes med baggrund i afstanden til omkringboende, at de generelle krav til støj fra ejendommen er overholdt, og at der dermed ikke vil opstå støjgener ved de omkringboende, ud over hvad der må forventes ved alm. landbrugsdrift.

Ejendommen er ikke omkranset af beplantning mod nord, men den ligger lavt i terrænet i forhold til omkringboende nord for ejendommen, og der er beplantning syd og vest og anlægget. Derudover har naboen mod øst en tæt beplantning. På grund af ejendommens beplantning og placering i landskabet, samt afstanden til omkringboende, forventes der ikke at ville opstå lysgener for de omkringboende i forhold til udendørs belysning.

Støv kan primært forekomme i forbindelse med markdriften eller i forbindelse med foderhåndtering på ejendommen. Med baggrund i afstanden til naboerne, vurderes det at omkringboende ikke vil opleve støvgener fra anlægget.

Fluer og skadedyr bekæmpes på ejendommen ved at etablere foranstaltninger svarende til de enhver tid gældende retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut fra Agrarøkologi, hvilket vurderes at være tilstrækkeligt. Bekæmpelse af rotter sker på ejendommen i henhold til aftale med autoriseret rottebekæmper, f.eks. ved brug af den kommunale ordning.

Der er i dag transport til og fra ejendommen via grusvej fra Højballevej. Der ændres ikke på udkørselsveje i forbindelse med godkendelsen. Der er ikke andre beboelsesejendomme langs grusvejen eller ved ind- og udkørslen, hvorfor der ikke vil være direkte gener for naboer i den forbindelse. Der vil forekomme gyllekørsel langs andre veje, hvor der kan ligge beboelser, og her er ansøger opmærksom på, at forsøge at mindske generne fra transporten. Antallet af transporter forventes at øges med ca. 46 transporter om året, svarende til ca. 1 om ugen. Det vurderes at generne ved naboerne minimeres mest muligt, og at den begrænsende forøgelse af transporten ikke vil give anledning til væsentlige gener.

Samlet vurderer Horsens kommune, med baggrund i de beskrevne tiltag, at ændringen ikke vil give væsentlige gener for de omkringboende samt at eventuelle gener er søgt begrænset mest muligt.

Ammoniakpåvirkning af natur nær ved anlægget

Kommunen er ved meddelelse af en miljøgodkendelse forpligtiget til, at vurdere om et husdyrbrug kan føre til tilstandsændringer i de nærliggende naturområder. Vurderingen sker bl.a. gennem reglerne i husdyrbrugloven og naturbeskyttelsesloven*.

Hovedparten af ammoniakdepositionen (kvælstofnedfaldet) fra et husdyrbrug vil blive afsat i landskabet i en afstand på ca. 1 kilometer fra produktionsanlægget. Ammoniakdeposition medfører som regel dårligere muligheder for de naturtyper, der kun har brug for en begrænset næringsstofmængde for at kunne trives.

Det nærmeste Natura-2000 område nr. 56 (Habitatområde H52, Horsens Fjord, havet øst for og Endelave samt Fuglebeskyttelsesområde F36, Horsens Fjord og Endelave)). Natur indenfor området ydes en særlig beskyttelse, idet disse er omfattet af internationale regler.

De ammoniakfølsomme naturområder opdeles i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen i kategori 1-natur, kategori 2-natur og kategori 3-natur. Kategori 1-natur er ammoniakfølsomme naturtyper, som ligger inden for et Natura 2000-område, uanset størrelse.

Kategori 2-natur er højmoser, lobeliesøer, heder over 10 ha og overdrev over 2,5 ha, som ligger uden for et Natura 2000-område.

Kategori 3-natur er øvrige heder, moser og overdrev, samt skove der er ammoniakfølsomme, som alle ligger uden for Natura 2000-område.

Der er beregnet ammoniakdeposition til alle relevante naturområder omfattet af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, og det er konstateret at husdyrbruglovens beskyttelsesniveau er overholdt. Horsens Kommune har på baggrund af den beregnede totaldeposition vurderet, at projektet ikke vil medføre negative påvirkninger på de arter og naturtyper som det nærmeste Natura 2000-område er udpeget for. Afgørelsen er dermed ikke i modstrid med Natura 2000-planens bevaringsmålsætninger.

Derudover er det undersøgt om søer og enge i nærheden af produktionen ville blive påvirket i en grad som ville medføre en tilstandsændring. Det vurderes at dette ikke er tilfældet.

Af EF-habitatdirektivets* bilag IV fremgår en række dyre- og plantearter (herefter bilag IV-arter), som er strengt beskyttede, uanset om de forekommer indenfor et af de udpegede habitatområder eller på andre lokaliteter. Ifølge DCE, Aarhus Universitet er der registreret adskillige bilag IV-arter i lokalområdet. Det drejer sig om flere arter af padder og flagermus samt odder.

Der er registreret brune frøer og stor vandsalamander i et vandhul som ligger ca. 380 meter nord for ejendommen. Der er endvidere fundet Odder ved Egebjerg sø, som ligger på en lokalitet som ligger ca. 670 meter vest for ejendommen. Det vurderes ikke at den ansøgte ændring vil medføre en ændring i leveforholdene for de beskrevne arter.

Med baggrund i ovenstående vurderes det samlet, at det anlægget med dets ammoniakemission ikke vil forårsage en tilstandsændring i § 3-områder samt at afskæringskriterierne for § 7-natur er overholdt. På den baggrund vurderes der ikke at ville ske nogen målbar forringelse af habitater, herunder leve-/voksesteder for fredede eller truede arter. Det vurderes yderligere, at bilag IV-arters yngle- og rastesteder ikke vil påvirkes negativt, samt at Natura 2000 områder og disses udpegningsgrundlag ikke vil blive påvirket væsentligt som følge af ændringer af produktionen.

Anvendelse af Bedst Tilgængelige Teknologier (BAT)

Der skal foretages en vurdering af, om ansøger har valgt teknikker og teknologier, der lever op til Bedst Tilgængelige Teknologi (BAT), i forhold til indretning, drift og egenkontrol for de af ansøger valgte teknikker og teknologier.

Der er i ansøgningen beregnet en samlet BAT emissionsgrænse niveau for hele anlægget på 3.940 kg NH₃-N årligt. Ammoniakemissionen fra anlægget er beregnet til 3.940 kg NH₃-N årligt, hvilket er lig med den beregnede emissionsgrænseværdi. Dermed overholder husdyrbruget BAT. Niveaulet er opnået ved anvendelse af staldgulve bestående af drænet gulve og spalter.

Der anvendes derudover BAT på følgende områder: management, fodring, vand, energi, opbevaring og håndtering af husdyrgødning. Der er i forbindelse med ansøgningen redegjort nærmere for dette.

Der er på ejendommen desuden udarbejdet en beredskabsplan med beskrevne procedurer for, hvad der skal gøres i tilfælde af uheld eller for at forebygge uheld, der kan medføre forurening af miljøet. Herudover skal der udarbejdes et miljøledelsessystem på ejendommen.

Alternativer

Da der er tale om en eksisterende lovlig produktion i eksisterende stalde, og produktionsarealet ikke ønskes udvidet, har der ikke været drøftet alternativ teknologi, teknik og foranstaltninger. BAT, ammoniakdeposition- og lugtberegningerne viser, at beskyttelsesniveauerne i husdyrbrugloven er overholdt, hvorfor der ikke er undersøgt alternativer.

Husdyrbrugets ophør

Hvis husdyrbruget ophører helt, vil stalde, gødningsopbevarings- og foderanlæg blive tømt for dyr, gødning og foder og efterfølgende rengjort. Rester af medicin og kemikalier samt andet affald vil blive bortskaffet iht. Kommunens affaldsregulativ.

2. Baggrund for ansøgningen

2.1. Indledning

Der er ansøgt om en ændring af husdyrproduktionen på Højballevej 15, 8700 Horsens.

Ansøgningen er indsendt af Tvingstrupgaard I/S - v/Jens Arne Sørensen og Jeppe Stenkjær Brodersen med CVR. Nr. 31097347.

Kommunen har gennemgået den indsendte ansøgning, og herefter foretaget en vurdering af det ansøgte projekts mulige påvirkning af miljøet og omgivelserne ud fra reglerne i husdyrbrugloven og samordningsbekendtgørelsen*. Kommunens afgørelse samt de vilkår, som bedriften fremadrettet skal overholde, er beskrevet nærmere i denne afgørelse.

2.2. Datablad for ansøgningen

Oplysninger	
Ansøgers navn, adresse, e-mail	Tvingstrupgaard I/S - v/Jens Arne Sørensen og Jeppe Stenkjær Brodersen Åesvej 23B 8700 Horsens Mail: mail@tvingstrupgaard.dk
CVR-nr.	31097347
CHR nr.	109157
Anlæggets adresse	Højballevej 15 Hansted 8700 Horsens
Anlæggets ejendomsnummer	6150055654
Matr. nr. (ejerlav)	15A, Hansted By, Hansted
Kontaktperson på ejendommen	Jens Arne Sørensen, Åesvej 23B, 8700 Horsens
Kompetent Miljøkonsulent	Ulla Refshammer Pallesen, Landboforening Syd Mail: upa@landbosyd.dk
Ansøgningsskema nr.	205349, version 1
Dato for afgørelse	24. september 2018
Dato for offentliggørelse på DMA	24. september 2018
Frist for udnyttelse	24. september 2024
Tilsynsmyndighed	Horsens Kommune
Miljøsagsbehandler	Jeanette Stabell Jensen, jstj@horsens.dk
Kvalitetssikring	Jonna Lund

2.3. Naboorientering, partsorientering samt offentlighedsprocedure

For offentlighed

Horsens Kommune har i perioden 23. juli 2018 til 6. august 2018 foretaget en offentlig forudgående annoncering på DMA (Danmarks Miljø administration, www.mst.dma.dk) om, at Horsens Kommune har modtaget ansøgningen om § 16a godkendelse til at gennemføre ændringer på ejendommen Højballevej 15, 8700 Horsens. Det fremgik af annoncen også at man ved henvendelse til kommunen, kunne få tilsendt materialet, som danner baggrund for kommunens afgørelse, og ligeledes havde mulighed for at få tilsendt et udkast til afgørelse når dette forelå. Efterfølgende var der 30 dage til at kommentere udkastet.

Der kom ingen henvendelser i forbindelse med annonceringen.

Nabo- og partsorientering

Der har efterfølgende i perioden 20. august 2018 til 20. september 2018 været udsendt en orientering efter § 55 stk. 4 i husdyrbrugloven til naboer og øvrige parter. Som udgangspunkt for afgrænsning af orienteringen, er der anvendt en teoretisk konsekvensafstand i forhold til lugt, som beregnes i ansøgningssystemet www.husdyrgodkendelse.dk. For det ansøgte projekt er afstanden beregnet til ca. 649 m (målt fra nærmeste stald). Ejere af matrikler indenfor denne afstand, samt øvrige parter, jf. forvaltningsloven* har modtaget denne høring.

Der kom en enkelt henvendelse fra en nabo i forbindelse med nabohøringen. Naboen ville gerne vide, hvor mange årssvin der var ansøgt om, og hvorvidt der kunne justeres på udluftningen, idet de dør med algevækst.

Naboen er blevet orienteret om følgende:

- Der meddeles godkendelse til et produktionsareal og ikke et bestemt antal årssvin.
- Kommunen kan ikke kræve, at der justeres på udluftningen, idet alle beskyttelsesniveauer i forhold til lugt og ammoniak er overholdt. Derudover gøres der opmærksom på at vurdering af algevækst på bygninger ikke indgår i en vurdering efter husdyrbrugloven, jf. tidligere afgørelser fra Klagenævnet (NMK-132-00797, NMK-132-00775, NMK-132-00776).

3. Afgørelse og vilkår for husdyrproduktionen

3.1. Afgørelse

Horsens kommune godkender hermed den ansøgte ændring, som det er ansøgt og beskrevet i dette dokument.

Da husdyrbruget har flere stipladser end grænserne i husdyrbruglovens § 16a, stk. 2 er der godkendelsespligt efter husdyrbruglovens § 16a, stk. 2.

Afgørelsen meddeles derfor i henhold til § 16a stk. 2 i husdyrbrugloven samt reglerne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*.

Afgørelsen er truffet på grundlag af ansøgningen – herunder af de beregningsmodeller, der indgår i IT-ansøgningssystemet på www.husdyrgodkendelse.dk. Modellernes beregningsgrundlag og normtal er følgende:

Normtal Navn
Kvælstof normtal - 1 - 01-01-2017
Lugt normtal - 1 - 01-01-2017
Bat normtal - 1 - 01-01-2017
Lager normtal - 1 - 01-01-2017

Derudover er afgørelsen baseret på ansøgers miljøkonsekvensrapport samt kommunens registreringer og vurderinger.

Det ansøgte er vurderet ud fra de generelle beskyttelsesniveauer som findes i husdyrbrugloven og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

3.2. Vilkår

I dette afsnit vedr. vilkår fremgår de betingelser, hvorunder husdyrbruget skal drives. Grundlaget for afgørelsen fremgår af ansøgningen, og husdyrbruget skal drives i overensstemmelse hermed. Der gøres opmærksom på at eventuelle lovkrav fra andre love også skal overholdes, selvom disse ikke er medtaget her.

DRIFT

1. Godkendelsen omfatter hele husdyrbruget på ejendommen Højballevej 15, 8700 Horsens, matr. nr. 15A, Hansted By, Hansted under CVR-nr. 31097347
  - a. Husdyrbruget skal indrettes og drives som beskrevet i denne godkendelse.
  - b. Ejeren af bedriften skal ved tilsyn kunne redegøre for og dokumentere, at vilkårene er overholdt.
2. Vilklårene i denne miljøgodkendelse skal, hvis andet ikke er anført, være opfyldt, når husdyranlægget er taget i brug, dvs. ved meddelelse af afgørelsen.
3. Horsens Kommune skal straks orienteres om følgende forhold:
  - a. Ejerskifte af virksomhed
  - b. Indstilling af driften for en længere periode
4. Kommunen skal straks underrettes såfremt et vilkår i denne godkendelse ikke kan overholdes. Samtidig skal landbruget straks træffe de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at vilkåret igen overholdes
5. Virksomheden skal føre kontrol med ventilationssystemet, som sikrer at luftindtag holdes rene og at systemet kører optimalt. Der skal som minimum foretages et årligt serviceeftersyn af ventilationssystemet, og dokumentation for dette skal kunne fremvises på forlangende (kvitteringer for rep., logbog mv.).
6. Husdyrbruget skal føre egenkontrol med energi- og vandforbruget, således at der som minimum skal kunne fremlægges dokumentation for det årlige forbrug af energi og vand. Dokumentationen skal opbevares i mindst 5 år.
7. Ved ophør med husdyrproduktion, skal der udføres begrænsende foranstaltninger mod forurening:
  - a. Alle anlæg skal tømmes og rengøres for husdyrgødning, der bortskaffes efter gældende regler.

- b. Restkemikalier, olieaffald, medicinaffald m.v. skal bortskaffes i henhold til affaldsregulativerne

STALDE, BYGNINGER OG PRODUKTIONER

8. Husdyrbrugets stald, dyretype og størrelsen af produktionsarealet skal være indrettet i overensstemmelse med tabellen nedenfor.

Stalde og produktioner							
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion		Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift							
Stald	2102	Mekanisk ventilation	6 m	(#75883) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)		0	1588

UHELD OG DRIFTSFORSTYRELSE

9. Håndtering af gylle f.eks. ved overpumpning mellem anlæg skal foregå under opsyn.
10. Der skal foreligge en beredskabsplan. Planen skal udover de oplysninger der allerede fremgår af beredskabsplanen (se bilag 15.3) også indeholde et kortbilag med angivelse af afløbs- og drænforholdene på ejendommen. Endvidere skal beredskabsplanen for ejendommen løbende holdes opdateret, således at nye procedurer, telefonnumre m.v. fremgår. Beredskabsplanen skal også være udarbejdet på et sprog de ansatte forstår. Beredskabsplanen skal kunne fremvises/fremsendes på tilsynsmyndighedens forlangende.
11. Hvis der sker uheld som medfører et væsentligt udslip af miljøfarlige stoffer, skal der ringes 112. Når der er foretaget de nødvendige afværgeforanstaltninger orienteres Horsens Kommune, Natur og miljøafdelingen, om forureningen.

MILJØREGULERING (JORD OG GRUNDVAND)

12. Overfladevand fra arealer samt dræn- og tagvand fra bygningerne må ikke give anledning til forurening og gener i vandløb, søer m.v. Vandet må ikke indeholde foder- eller gødningsrester eller andre stoffer end hvad der er normalt forekommende i overflade- og drænvand.
13. Olieprodukter og kemikalier skal opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår fare for forurening af jord eller grundvand, f.eks. indendørs på et betongulv uden gulvafløb og med en tæt kant som sikrer tilbageholdelse af spild, og som mindst kan rumme indholdet af den største beholder.
14. Husdyrbruget skal føre egenkontrol med produktionsanlægget, svarende til det der er beskrevet i redegørelsen. Der skal som minimum kunne fremlægges dokumentation for følgende:
- Årlig opgørelse af energiforbrug
  - Årlig opgørelse af vandforbrug
  - Drift og service af ventilationsanlæg

Dokumentationen skal opbevares i mindst 5 år, og kunne fremvises til kommunen på forlangende.

GENEBEGRÆSENDE VILKÅR

15. På husdyrbruget skal der foretages effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med de fastsatte retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.
16. Det skal sikres, at staldene, udenomsarealer og fodringsanlæg holdes rene, således at det ikke giver anledning til tilhold af skadedyr (rotter, måger mv.).
17. Ejendommens dyrehold må ikke give anledning til væsentlige lugtgener ved omkringboende. Lugtbidraget fra staldene skal sikres begrænset ved opretholdelse af god staldhygiejne samt rengøring af samtlige staldafsnit for foder- og gødningsrester.
18. Husdyrbrugets samlede bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige følgende værdier, målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer, angivet som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau målt i dB(A). Tallene i parentes angiver midlingstiden inden for den pågældende periode (Midlingstiden er en gennemsnitlig måling over tid, kombineret med middelværdien over tid):

Dag	Tidspunkt	dB(A)	Midlingstid
Dag	Kl. 07-18	55 dB(A)	(8 timer)
Aften	Kl. 18-22	45 dB(A)	(1 time)
Nat	Kl. 22-07	40 dB(A)	(1/2 time)
Lørdag	Kl. 07-14	55 dB(A)	(7 timer)
Lørdag	Kl. 14-22	45 dB(A)	(4 timer)
Søn- og helligdag	Kl. 07-22	45 dB(A)	(8 timer)

19. Hvis kommunen finder det nødvendigt, skal ejer for egen regning lade udføre støjmålinger og/eller -beregninger af støjen fra husdyrbruget for at dokumentere, at støjgrænserne i vilkår 17 er overholdt. Hvis grænserne konstateres overholdt, kan der højst pålægges ejer at få foretaget én støjmåling og eller -beregning om året. Målingerne/beregningerne skal udføres og rapporteres af en enhed, som er optaget på Miljøstyrelsens liste over godkendte laboratorier. Virksomhedens støj skal dokumenteres ved måling eller efter gældende vejledninger fra Miljøstyrelsen, pt. Nr. 6/1984 om Måling af ekstern støj og nr. 5/1993 om Beregning af ekstern støj fra virksomheder. Målingerne/beregningerne skal foretages på/for de mest støjbelastede områder udenfor virksomhedens grund og under de mest støjbelastede driftsforhold - eller efter anden aftale med kommunen
20. Hvis Horsens Kommune vurderer, at eventuelle klager om støj-, lugt-, støv- og/eller lysgener er velbegrundede, skal husdyrbruget udarbejde en handlingsplan og eftervise at de stillede vilkår i miljøgodkendelsen er overholdt. Handlingsplanen skal godkendes af Horsens Kommune.

4. Generelle forhold

Meddelelsespligt og andre tilladelser

Der gøres opmærksom på at kommunens afgørelse gælder for det konkrete projekt. Hvis der sker ændringer i grundlaget, skal der indsendes en ny ansøgning. Dette gælder f.eks. ændringer i forhold til det ansøgte staldanlæg og produktionsareal.

Øvrig lovgivning

Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpende i forhold til denne afgørelse.

Der gøres opmærksom på BBR registreret skal opdateres, således at oplysninger vedr. bygningernes anvendelse er korrekte.

I øvrigt henvises til, at virksomheden er omfattet af en række andre miljøregler, bl.a.

Affaldsbekendtgørelsen*. Kommunens regulativ for farligt affald, herunder krav om, at farligt affald til enhver tid transporteres/bortskaffes og håndteres i overensstemmelse med retningslinjerne beskrevet i det gældende regulativ. Kommunens regulativ for erhvervsaffald, herunder regler for håndtering og sortering samt pligten til at benytte en affaldstransportør, der er registreret ved kommunen.

Miljøbeskyttelseslovens* bestemmelser, herunder f.eks. pligten til at afværge og forebygge følger af uheld eller driftsforstyrrelser, der medfører væsentlig forurening samt pligten til at informere kommunen herom.

Landbruget er ligeledes omfattet af § 39 i husdyrbrugloven. Efter denne paragraf kan tilsynsmyndigheden påbyde, at forureningen skal nedbringes, herunder påbud om, at der skal gennemføres afhjælpende foranstaltninger, hvis virksomhedens drift medfører uhygiejniske forhold eller væsentlig forurening.

Udnyttelse og kontinuitetsbrud

Afgørelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år efter, at afgørelsen er meddelt jf. § 59a i husdyrbrugloven. Det betyder at denne afgørelse automatisk bortfalder i 2024 såfremt den ikke udnyttes.

Hvis en afgørelse efter husdyrbrugloven ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i tre på hinanden følgende år betragtes det som kontinuitetsbrud, som reguleres af de generelle regler. Ved kontinuitetsbrud bortfalder den del af afgørelsen, der ikke har været udnyttet de seneste tre år.

I forhold til afgørelser der er meddelt i m² produktionsareal, forudsætter udnyttelse, at mindst 25 % af produktionsarealet udnyttes driftsmæssigt, og at den driftsmæssige udnyttelse ikke på noget tidspunkt ophører i 3 på hinanden følgende år. Driftsmæssig udnyttelse kræver, at der er dyr på produktionsarealerne svarende til mindst 50 % af det mulige, ifølge dyrevelfærdskravene eller andre krav f.eks. økologiregler, som husdyrbruget er underlagt.

Revurdering og miljøledelse

Godkendelser til IE-brug skal regelmæssigt tages op til revurdering og ajourføres om nødvendigt af hensyn til udviklingen i BAT. Ved revurderingen skal det sikres at kravene i husdyrgoedkendelsesbekendtgørelsen opfyldes.

Godkendelser skal første gang revurderes efter 8 år fra den er meddelt. Herefter skal revurderingen foretages hvert 10. år. Det betyder at denne godkendelse skal revurderes senest den 24. september 2026.

Der er jf. husdyrgoedkendelsesbekendtgørelsen krav om, at IE-husdyrbrug skal have et miljøledelsessystem, der lever op til kravene i BAT konklusionen. Kravet om miljøledelse er indarbejdet som generelle og umiddelbart anvendelige regler, dvs. kommunen skal ikke tage stilling til kravet om miljøledelse i forbindelse med af konkrete afgørelser, og der skal ikke sættes vilkår herom. Kravet betyder i hovedtræk, at den, der er ansvarlig for husdyrbruget, skal gennemføre og overholde et miljøledelsessystem.

Kravet om et miljøledelsessystem skal opfyldes fra det tidspunkt, hvor IE-husdyrbruget får en godkendelse efter § 16, stk. 2 i husdyrbrugloven, jf. § 43, stk. 4 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Dette indebærer, at der være indført miljøledelse på husdyrbruget, når miljøgodkendelsen udnyttes.

Idet det er et forhold som er reguleret af en konkret regel i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen skal Horsens Kommune ikke stille vilkår til indførelse af miljøledelse efter Miljøstyrelsens vejledning. Hjemmesiden hvorpå vejledningen kan findes er følgende:

<https://mst.dk/erhverv/landbrug/miljoetilsyn/miljoeledelse-for-husdyrbrug/>

5. Anlæg (samdrift, produktionsareal, opbevaringsanlæg m.v.)

5.1. Driftsmæssige forhold (samdrift m.v.)

Ansøger har indsendt oplysninger om hvorledes husdyrbruget er eller ikke er teknisk, forurenings- og driftsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug.

Ansøger driver foruden den ansøgte ejendom også husdyrproduktion på følgende ejendomme: Åesvej 23B, 8700 Horsens, Kirkevej 39 og 45, 8732 Hovedgård og Reballevej 13, 8700 Horsens.

I forhold til vurderingen af om der er samdrift imellem forskellige husdyrbrug/ejendomme, lægger Naturklagenævnet (I dag Miljø- og Fødevarerklagenævnet) vægt på "hvorvidt det er muligt at beregne miljøpåvirkningen for hver husdyrproduktion for sig".

I forhold til den ansøgte ejendom er følgende indgået i kommunens vurdering:

- Der er tale om individuelle ejendomme med separate ejendomsnumre
- Der er minimum 4 km mellem Højballevej 15 og de fire andre ejendommers forventede lugtcentre
- Den samme nabo påvirkes ikke af lugt fra produktionen fra de fire andre ejendomme
- Depositionen af ammoniak fra anlæggene kan vurderes særskilt, idet de ikke påvirker det samme naturområde.
- Ejendommene kan drives som separate enheder, hver med egen kapacitet til foder- og gylle opbevaring.

Husdyrbruget er dermed ikke teknisk, forurenings- og driftsmæssig forbundet med andre husdyrbrug.

Horsens Kommune vurderer derfor, at der ikke er tale om samdrift i miljømæssig forstand mellem de fem ejendomme (Kirkevej 39 og 45, Åesvej 23B, Reballevej 13 og Højballevej 15).

5.2. Indretning af anlæg (produktionsareal, staldsystem og dyretype)

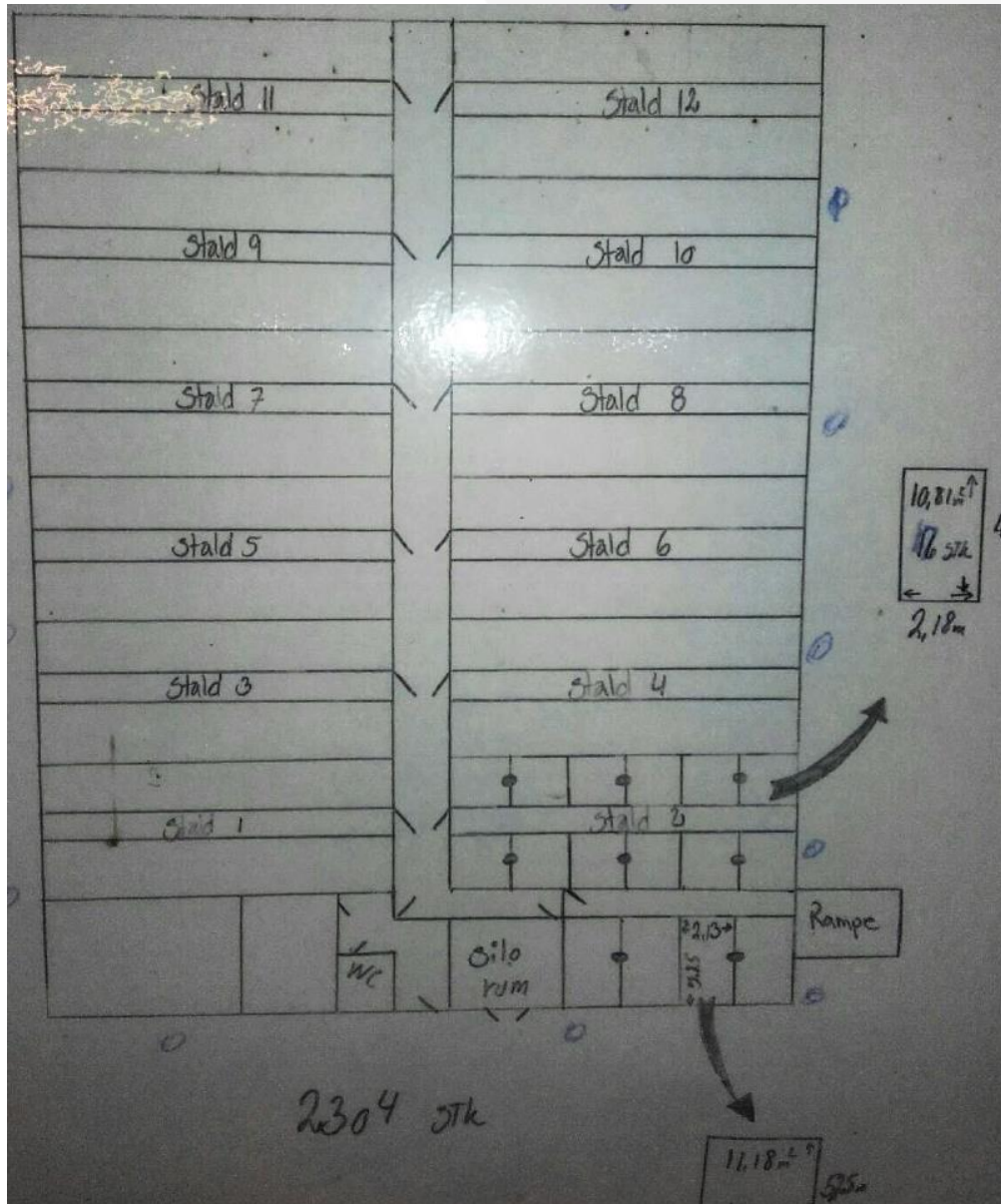
I dette afsnit er den fremtidige indretning og drift af staldanlægget beskrevet og vurderet. Afsnittet bygger på oplysninger i miljøkonsekvensrapporten suppleret med kommunens oplysninger og vurderinger.

Stalden er indtegnet som en samlet stald, selv om der er tale om 13 selvstændigt ventilerede stalde med hvert sit gyllesystem. For lugt giver det samme resultat, uanset om man indtegner staldene hver for sig, eller om man indtegner dem samlet, da lugt beregnes fra centrum af stalde. For ammoniak bevirker indtegningen af en stor stald, at der beregnes "worst case", idet ammoniakberegningerne altid tager

udgangspunkt i, at al ammoniak fra en stald kommer fra det punkt på stalden, der ligger nærmest naturområdet.

Produktionsarealet er ikke fastsat som staldenes bruttoareal, idet der er foretaget fradrag for gangarealer, silorum m.v. Indretningen af stalden ses af figur 1 og bilag 15.2.

Figur 1. Indretning af stalden på Højballevvej 15 (ikke målfast)

Dyretyper, staldsystemer, samt produktionsarealet er grundlaget for beregninger af lugt og ammoniakfordampning fra stald og lager. For at fastholde forudsætningerne for beregningerne og dermed miljøpåvirkningen fra ejendommen, er der stillet vilkår til produktionsarealet, dyretype og staldsystem.

5.3. Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

Der produceres flydende husdyrgødning, og gyllen opbevares i den eksisterende gyllebeholder med en overflade på 718 m². Der er i gyllebeholderen etableret naturligt flydelag, og hver måned føres der logbog over flydelaget. Gyllebeholderen er tilmeldt den lovpligtige 5-års beholderkontrol.

Gyllebeholderen er etableret således, at bund og vægge er tætte, og den kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Gyllebeholderen inspiceres årligt i forbindelse med bundtømning.

Gyllevognene vil fyldes med læssekran. Herved elimineres mulighederne for gyllespild i forbindelse med pumpefejl og påfyldning af gyllevogn. Anvendelse af læssekran betragtes som en mere miljøforsvarlige måde at fylde gyllevognen. Der gøres dog opmærksom på, at overpumpning af gylle skal overvåges, hvorfor der er stillet vilkår vedr. dette.

Opbevaringskapaciteten på ejendommen er begrænset til en beholder på 4.500 m³. Ansøgers konsulent har beregnet, at der er kapacitet til ca. 8,5 måned ved ændringen. Der kan derfor blive nødvendigt at indgå opbevaringsaftale eller etablere mere opbevaringskapacitet på ejendommen for at opfylde kravet om 9 mdr. opbevaringskapacitet.

Idet der ikke længere i forbindelse med en miljøgodkendelse, skal redegøres for antallet af dyr på anlægget, kan den faktiske opbevaringskapacitet først beregnes, når dyreholdet er etableret og det er muligt at vurdere hvor mange dyr der er i staldene. Kommunen vil ved de kommende miljøtilsyn følge op på om der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet, svarende til mindst 9 måneder, på ejendommen. Der skal derfor ved tilsyn kunne redegøres for dette.

Horsens Kommune vurderer, at de generelle regler i husdyrgødningsbekendtgørelsen, beholderkontrolbekendtgørelsen* og vilkår til håndteringen af husdyrgødningen er tilstrækkelige til at sikre mod forurening af jord og grundvand fra husdyrgødning på ejendommen.

5.4. Beliggenhed og planmæssige forhold

I dette afsnit redegøres der for placeringen af husdyrbruget og det ansøgte beliggenhed i forhold til omgivelserne og disses miljømæssige sårbarhed, herunder de landskabs- og planmæssige forhold og afstande til sårbar natur og omkringboende m.v.

I nedenstående tabeller fremgår afstanden fra anlægget til nærmeste lokaliteter i forhold til gældende afstandskrav i §§ 6, 7 og 8 i husdyrbrugloven.

Område	Afstandskrav	Afstand
Eksisterende eller kommuneplanlagt byzone eller sommerhusområde	50 meter	938 meter
Område i landzone der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende.	50 meter	1.862 meter
Nabobeboelse	50 meter	172 meter
Kategori 1 og 2 natur	10 meter	781 meter

Tabel 1. Afstandskrav i §§ 6 og 7 i husdyrbrugloven, samt de faktiske afstande

Anlægstype	Afstandskrav	Afstand
1) Enkelt vandindvindingsanlæg	25 meter	206 meter
2) Fælles vandindvindingsanlæg	50 meter	285 meter
3) Vandløb (herunder dræn) og søer over 100 m ²	15 meter	55 meter
4) Offentlig vej, privat fællesvej	15 meter	10 meter
5) Levnedsmiddelvirksomhed	25 meter	2.207 meter
6) Beboelse samme ejendom	15 meter	8 meter

7) Nabolokal	30 meter	22 meter
--------------	----------	----------

Tabel 2. Afstandskrav i § 8 i husdyrbrugloven, samt de faktiske afstande

Afstandskravene i §§ 6,7 og 8 i husdyrbrugloven er overholdt med undtagelse af afstandskravene til privat fællesvej, beboelse på samme ejendom og nabolokal (se tabel 1 og 2).

Da der ikke sker en udvidelse af produktionsarealet eller en ændring af dyretypen eller staldsystemet, vil det ansøgte ikke medføre en forøget forurening i form af f.eks. øget lugt eller ammoniakemission, og dermed er afstandskravene i §§ 6 og 8 ikke gældende.

Baggrunden for at der ikke sker en øget forurening fra ejendommen, er fordi den nye regulering betragter lugt og ammoniakemission fra overflader (gulvet i stalden, hvor dyrene kan afsætte gødning), og ikke antal dyr som tidligere. Idet overfladen i stalden ikke udvides, vil der derfor ikke være en større lugtafvigelse eller ammoniakemission.

Planforhold

I dette afsnit beskrives og vurderes placeringen af det ansøgte i forhold til omgivelserne og disses miljømæssige sårbarhed, herunder placeringen af anlægget, landskabs- og planmæssige forhold og afstande til sårbar natur og omkringboende m.v.

Staldanlægget ligger i landzone øst for Egebjerg by og syd for Hansted Skov. Området er lettere kuperet, og anlægget er umiddelbart kun synligt fra Højballevej pga. terrænet og beplantning på ejendommen og naboejendommen.

Ejendommen er beliggende indenfor områder, der i kommuneplanen er udpeget som værdifuldt landbrugsområde og område for store husdyrbrug, og området er generelt præget af landbrugsproduktion.

Ejendommens bygninger er beliggende udenfor områder omfattet af fredninger og beskyttelseslinjer med undtagelse af skovbyggelinjen og område til skovrejsning. Se de undersøgte oplysninger i tabel 3, som angiver hvorvidt det ansøgte ligger indenfor de forskellige områder og/eller beskyttelseslinjer.

	Ja	Nej
Naturområder med særlige beskyttelsesinteresser m.v.		X
Områder med landskabelig værdi		X
Uforstyrrede landskaber		X
Områder med særlig geologisk værdi		X
Rekreative interesseområder		X
Værdifulde kulturmiljøer og bevaringsværdige landsbyer		X
Fredede områder		X
Kirkeomgivelser		X
Kystnærhedszonen		X
Lavbundsarealer inkl. evt. okkerklassificering		X
Skovbyggelinje	X	
Sø- og å-beskyttelseslinje		X
Kirkebyggelinje		X
Fortidsmindelinje		X
Beskyttede sten- og jorddiger		X
Områder til store husdyrbrug	X	
Særligt værdifulde landbrugsområder	X	

Tabel 3. Planmæssige udpegninger bl.a. beskyttelseslinjer og rekreative områder.

Placeringen af anlægget indenfor skovbyggelinjen har ingen betydning i forhold til anlægget, idet byggelinjen kun er gældende for nyetableringen, samt for anlæg der ikke er erhvervsmæssigt nødvendigt for den pågældende ejendoms drift som landbrugsejendom.

Beskrivelse af anlæg

Der etableres ikke nye anlæg på ejendommen. De eksisterende anlæg er alle beliggende i tilknytning til hinanden, og stalden er den højeste bygning med knap 8 meter til kip. Stalden er opført i gullige søstenselementer og har gråt eternittag. Stuehuset og øvrige bygninger er med brunlige tage og gulmalede mursten. Der er ingen udendørs siloer.

Idet der ikke ændres på anlæggets ydre fremtoning, vurderes det, at der ikke er en ændret påvirkning af landskabet.

6. Påvirkning af natur med ammoniak

6.1. Påvirkning af natur

I dette afsnit redegøres for ammoniakemissionens påvirkning af naturområder.

Hovedparten af ammoniakdepositionen (kvælstofnedfaldet) fra et husdyrbrug vil – afhængigt af flere forhold – på et tidspunkt blive afsat i landskabet i større eller mindre afstand fra kilden. Størstedelen af den ammoniakdeposition, som direkte kan henføres til et husdyrbrug, vil formentlig ske i terrænet inden for ca. 1 kilometers afstand fra produktionsanlægget. Ammoniakdeposition er som regel til ugunst for opretholdelse af de naturtyper, der kun har brug for en begrænset næringsstofmængde for at kunne trives. Kommunen er forpligtiget til, at vurdere om en udvidelse/ændring af et husdyrbrug kan føre til tilstandsændringer i nærliggende naturområder.

Der beregnes ammoniakemission fra husdyrbruget, hvilket vil sige alene de anlæg, øvrige driftsbygninger m.v., der ligger på den samme ejendom. Disse oplysninger fremgår af afsnittet "Stalde og produktioner".

Udgangspunktet for vurderingen af påvirkningen af ammoniakfølsomme naturområder er ammoniaktabet fra husdyrbrugets anlæg (stalde og opbevaringslagre for husdyrgødning) og den beregnede ammoniakdeposition på de naturområder, der er relevante i forhold til en vurdering efter reglerne i husdyrbrugloven (§ 7) og reglerne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen § 20, §§25-29 samt bilag 3, pkt. A og D.

De ammoniakfølsomme naturområder opdeles i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen i kategori 1-natur, kategori 2-natur og kategori 3-natur. Herunder er definitionerne og de krav de medfører beskrevet.

Kategori 1-natur

Kategori 1-natur er de nærmere opregnede ammoniakfølsomme naturtyper, der fremgår af oplystningen i bekendtgørelsens bilag 3, pkt. D, hvis de er beliggende inden for et Natura 2000-område, uanset størrelse. Det er endvidere en betingelse, at de er omfattet af udpegningsgrundlaget, og at de er kortlagt. Ligeledes er heder og overdrev i øvrigt omfattet, såfremt de er beliggende inden for et Natura 2000-område og omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse.

Hvis et husdyrbrug medfører kvælstofdeposition på kategori 1-natur, vil antallet af andre husdyrbrug, som ligger i nærheden af det følsomme naturområde, være afgørende for hvor stor kvælstofdeposition, som kan tillades jf.

husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 25. Det fremgår af tabellen herunder, hvordan kravet fastlægges.

Kommunen **skal** stille krav om overholdelse af det derved fastlagte afskæringskriterium.

Antal husdyrbrug (foruden ejendommen)	Maksimal totaldeposition (kg N/ha/år)
Flere end ét	0,2
Netop ét	0,4
Ingen	0,7

Tabel 4. Emissionsgrænser afhængig af antal øvrige husdyrbrug der belaster naturområdet

Foruden afskæringskriteriet er der jf. § 7 i husdyrbrugloven forbud mod etablering, udvidelse og ændring af husdyr- og gødningsopbevarings-anlæg i og inden for en afstand af 10 m til kategori 1 natur.

Kategori 2-natur

Kategori 2-natur er ammoniakfølsomme naturtyper uden for Natura 2000-områder i form af højmoser, lobeliesøer, heder, der i sig selv er større end 10 ha og omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og overdrev, der i sig selv er større end 2,5 ha og omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3

Kommunen **skal** jf. § 26 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen stille krav om en maksimal totaldeposition på 1,0 kg N/ha/år.

Foruden kravet til maksimal deposition er der jf. § 7 i husdyrbrugloven forbud mod etablering, udvidelse og ændring af husdyr- og gødningsopbevarings-anlæg i og inden for en afstand af 10 m til kategori 2 natur.

Kategori 3-natur

Kategori 3-natur er ammoniakfølsomme naturtyper uden for Natura 2000-områder i form af heder, moser og overdrev, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og ammoniakfølsomme skove, som ikke er omfattet af kategori 1- eller 2-natur.

Kommunen kan jf. § 28 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen i forbindelse med etablering, ændring eller udvidelse stille krav om en maksimal merdeposition på 1,0 kg N/ha/år. Kravet om maksimalt 1,0 kg N/ha/år i merdeposition kan ifølge husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen lempes, men ikke skærpes.

Omkring ejendommen er der registreret følgende naturområder:

Naturområder der er relevante at vurdere på i forhold til husdyrbruglovens beskyttelsesniveau	Afstand (m/km)	Beregnet til JA/NEJ
Områder indenfor Natura 2000 (kategori 1 natur)		
Kvælstoffølsom habitatnatur – aske- og elle skov (Natura 2000 område nr. 56 (Habitatområde H52, Horsens Fjord, havet øst for og Endelave samt Fuglebeskyttelsesområde F36, Horsens Fjord og Endelave))	7,8 km	JA
§ 3-overdrev	7,8 km	JA
§ 3-heder	>10 km	NEJ
Områder udenfor Natura 2000 (kategori 2-natur)		
Højmoser	>10 km	NEJ
Lobeliesøer	>10 km	NEJ
§ 3-heder >10 ha	>10 km	NEJ
§ 3-overdrev > 2,5 ha Nordvest	781 m	JA
Områder udenfor Natura 2000 (kategori 3-natur)		
§ 3-hede	>10 km	NEJ
§ 3-mose (mod nordvest)	504 m	JA
§ 3-mose (mod øst)	31 m	JA

§ 3-mose (mod vest)	609 m	
§ 3-overdrev (sydvest)	560 m	JA
Potentiel ammoniakfølsom skov	254 m	JA

Tabel 5. Afstande og ammoniakdeposition på de nærmeste naturområder i de 3 kategorier i husdyrbrugloven

I ansøgningen er der lavet beregninger af total- og merdeposition fra husdyrbruget til den omkringliggende natur. Beregningerne sandsynliggør, at der **kan** være en væsentlig påvirkning med kvælstof til omkringliggende kategori 1-3-natur. I tabellen herunder ses den beregnede deposition på naturområder der indgår i ansøgningen

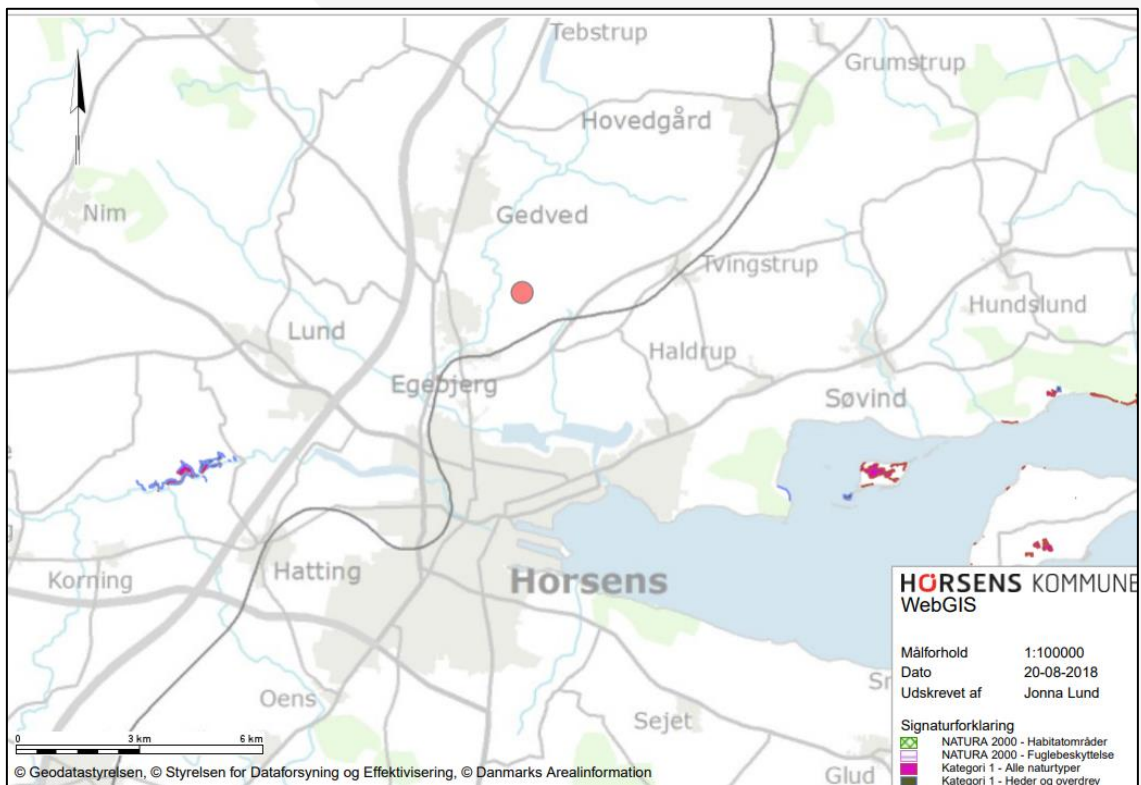
Herunder ses den beregnede ammoniakdepositionen på naturområder der indgår i ansøgningen

Samlet resultat af ammoniakberegninger ? i							
Samlet emission: 3939,5 (kg NH ₃ -N/år)		Meremission (8 års-drift): 0,0 (kg NH ₃ -N/år)		Meremission (nudrift): 0,0 (kg NH ₃ -N/år)			
Oversigt af naturpunkter ? i							
Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
Overdrev mod nordvest	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,2
Mose mod nordvest	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,8
Mose mod øst	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	33,5
Potentiel ammoniakfølsom skov	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	2,9
Elle- & askeskov i Natura 2000 område Horsens Fj..	Kategori 1	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,0
Sø mod øst - OBS: ikke kategori 3 natur!	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,0	0,0	10,8
Mose mod vest	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,4
Overdrev mod sydvest	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,2
Overdrev i Natura 2000 område Horsens Fjord mv.	Kategori 1	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,0
Overdrev i Natura 2000 område Bygholm Ådal	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0

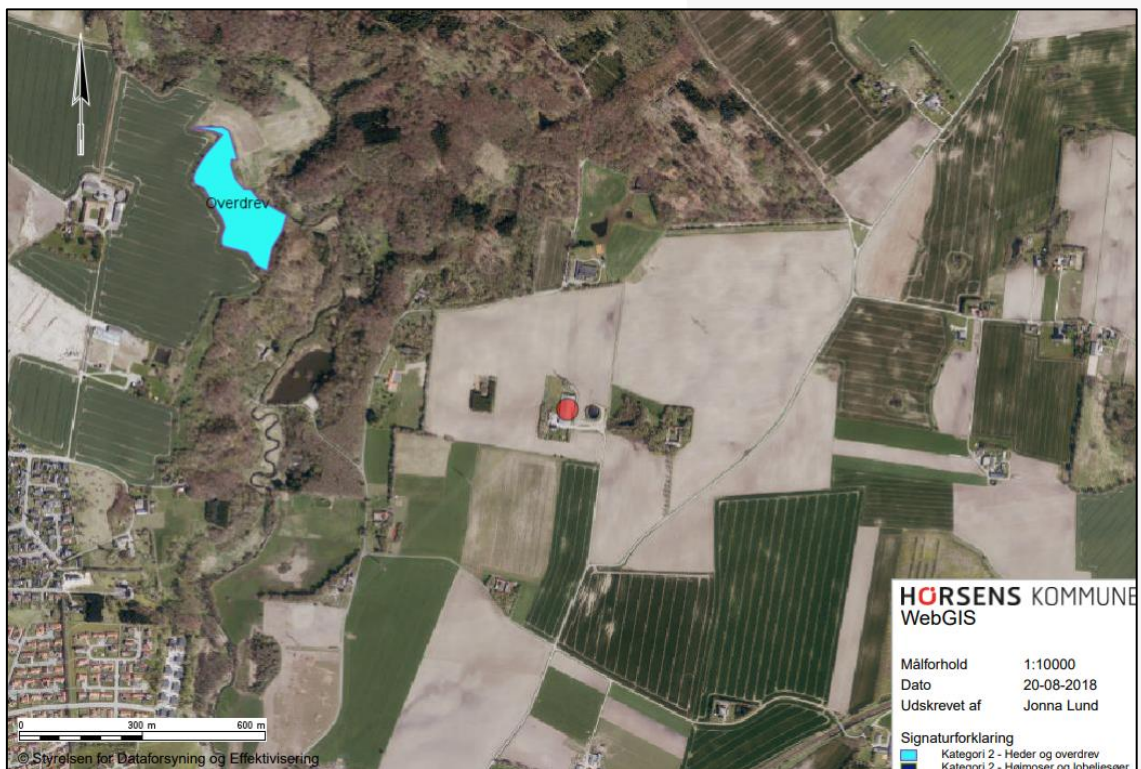
Tabel 6. Beregnet ammoniakdeposition Højballevej 15

Herunder ses de naturområder der er foretaget beregninger til i ansøgningssystemet

Horsens Kommune

Figur 2. Placering af de nærmeste naturområder i kategori 1. Ejendommen er markeret med rød prik.

Figur 3. Placering af de nærmeste naturområder i kategori 2. Ejendommen er markeret med rød prik.

Figur 4. Placering af de nærmeste naturområder i kategori 3. Ejendommen er markeret med rød prik.

Konklusion på beregningerne i forhold til husdyrbrugets placering

Husdyrhold påvirker de omgivende naturområder gennem emission af ammoniak fra anlægget. De følgende afsnit belyser påvirkningen fra husdyrproduktionen for nationalt og internationalt beskyttede naturområder og arter.

Naturområder omfattet af husdyrloven - § 7-natur

Anlægget etableres mere end 10 meter fra kategori 1 og kategori 2 natur.

For at fastsætte bekendtgørelsens konkrete afskæringskriterium for kategori 1 natur, har kommunen undersøgt hvor mange husdyrbrug, der i øvrigt er placeret nær de relevante naturpunkter. Idet depositionen fra produktionen på et naturområde indenfor Natura 2000 området er 0,0 kg N/ha/år, er afskæringskriteriets laveste niveau på 0,2 kg N/ha/år i forhold til kategori 1-natur overholdt, uanset antallet af øvrige husdyrbrug, som belaster naturområdet med luftbåren kvælstof.

	Deposition (kg N/ha/år)	Beskyttelsesniveau (dep. kg N/ha/år)	Krav overholdt?
Kategori 1-natur			
Kvælstoffølsom habitatnatur	0,0* (total)	0,7 (total)	Ja
§ 3-heder	0,0* (total)	0,7 (total)	Ja
§ 3 overdrev	0,0* (total)	0,7 (total)	Ja
Kategori 2-natur			
Højmoser	0,0* (total)	1,0 (total)	Ja
Lobeliesøer	0,0* (total)	1,0 (total)	Ja
§ 3-heder > 10 ha	0,0* (total)	1,0 (total)	Ja
§ 3-overdrev > 2,5 ha	0,2 (total)	1,0 (total)	Ja
Kategori 3-natur			
Hede	0,0*	1,0 (mer)	Ja

§ 3-mose (mod nordvest)	+0,0 (tot 0,8)		
§ 3-mose (mod øst)	+0,0 (tot 33,5)	1,0 (mer)	Ja
§ 3-mose (mod vest)	+ 0,0 (tot 0,4)		
Overdrev	0,0	1,0 (mer)	Ja
Ammoniakfølsom skov	+0,1 (tot 1,6)	1,0 (mer)	Ja

*) Depositionen vurderes på baggrund af den store afstand at være 0,0 kg N/ha/år.

***) Kommunen har ikke fastlagt et konkret beskyttelsesniveau, men sammenholdt den beregnede deposition med lovgivningens mest restriktive niveau.

Tabel 7. Vurdering af om beskyttelsesniveauet i husdyrbrugloven for ammoniakdeposition er overholdt.

Det nærmeste kategori 2 naturområde er et overdrev over 2,5 ha, som er placeret ca. 781 meter mod nordvest. Overdrevet modtager i alt 0,2 kg N/ha/år i nudrift og ansøgt drift. Dermed er husdyrbruglovens beskyttelsesniveau på maksimalt 1,0 kg N/ha/år overholdt.

Det nærmeste naturområde i kategori 3 er en mose. Mosen er det naturområde som ligger nærmest ejendommen, idet den kun ligger ca. 31 meter fra ejendommens gyllebeholder. Det er beregnet at mosen modtager i alt ca. 33,5 kg N/ha/år i nudrift og ansøgt drift. Mosen er sidst besigtiget i 2015, hvor den er registreret som Skov med underkategorien aske/ellesump. Den ansøgte ændring medfører ikke en forøgelse af kvælstofdeposition, og dermed er husdyrbruglovens krav om en maksimale merbelastning på op til 1 kg overholdt. Dermed vurderes det, at ændringen ikke vil medføre en tilstandsændring af mosen.

Internationalt beskyttet natur – Natura 2000

Kommunen er forpligtet til at vurdere om det ansøgte projekt er foreneligt med EF-habitat-direktivforpligtelserne jf. habitatbekendtgørelsen*. Dette indebærer at der, før der træffes afgørelse, skal foretages en vurdering af om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt.

Nærmeste Natura-2000 område nr. 56 (Habitatområde H52, Horsens Fjord, havet øst for og Endelave samt Fuglebeskyttelsesområde F36, Horsens Fjord og Endelave)). Udpegnings-grundlaget for henholdsvis habitatområdet og fuglebeskyttelsesområdet kan ses på Naturstyrelsens hjemmeside (<http://www.naturstyrelsen.dk/Naturbeskyttelse/Natura2000>).

Der er vedtaget en Natura 2000-plan for området. Alle afskæringskriterier i forhold til § 7-natur vurderes at være overholdt. Horsens Kommune vurderer dermed, at projektet ikke vil medføre negative påvirkninger på de arter og naturtyper som Natura 2000-området er udpeget for. Afgørelsen er dermed ikke i modstrid med Natura 2000-planens bevaringsmålsætninger.

Naturområder omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 men ikke husdyrlovens § 7
Nedenstående kort viser de nærmeste enge og vandhuller, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, men som ikke er omfattet af husdyrbrugloven.

Figur 5. Placering af de nærmeste § 3 områder, som ikke er omfattet af husdyrbruglovens beskyttelsesniveau (enge og vandhuller)

Den maksimale totaldeposition på nærmeste vandhul er 10,8 kg N/ha/år. Der er ingen merbelastning. Søen er sidst besigtiget i 2015, hvor den er registreret som en næringsrig sø med ringe artsindhold. Idet søen i dag er næringsstofpåvirket og der ikke er en merbelastning, vurderes det at ændringen ikke kan medføre en tilstandsændring af vandhullet.

Den maksimale totaldeposition på den nærmeste eng, som ligger ca. 350 meter nord for ejendommen, er på 1,8 kg N/ha/år. Der er ingen merbelastning. Idet husdyrbruglovens beskyttelsesniveau på en maksimal merbelastning på 1 kg er overholdt, vurderes det at engen ikke påvirkes i en grad, som kan medføre en tilstandsændring.

Internationalt beskyttede arter af planter og dyr – bilag IV-arter

Af EF-habitatdirektivets* bilag IV fremgår en række dyre- og plantearter (herefter bilag IV-arter), som er strengt beskyttede, uanset om de forekommer indenfor et af de udpegede habitatområder eller på andre lokaliteter. Ifølge DCE, Aarhus Universitet er der registreret adskillige bilag IV-arter i lokalområdet. Det drejer sig om flere arter af padder og flagermus samt odder.

Der er registreret brune frøer og stor vandsalamander i et vandhul som ligger ca. 380 meter nord for ejendommen. Der er endvidere fundet Odder ved Egebjerg sø, som ligger ca. på en lokalitet som ligger ca. 670 meter vest for ejendommen. Det vurderes ikke at den ansøgte ændring vil medføre en ændring i leveforholdene for de beskrevne arter.

Kommunes og ansøgers konsulents samlede vurdering af effekter på beskyttede arter og naturområder

Med baggrund i ovenstående vurderes det samlet, at det at anlægget med dets ammoniakemission ikke vil forårsage en tilstandsændring i § 3-områder samt at afskæringskriterierne for § 7-natur er overholdt. På den baggrund vurderes der ikke, at der vil ske nogen målbar forringelse af habitater, herunder leve-/voksesteder for fredede eller truede arter.

Det vurderes yderligere, at bilag IV-arters yngle- og rastesteder ikke vil påvirkes negativt samt at Natura 2000 områder og disses udpegningsgrundlag ikke vil blive påvirket væsentligt af produktionen.

Ansøgers konsulent vurderer i forhold til biologisk mangfoldighed, at udvidelsen ikke vil have en væsentlig direkte eller indirekte virkning på kategori 1- eller 2- natur pga. den store afstand til sådanne områder (ca. 8 km til kategori 1-natur og ca. 800 meter til kategori 2-natur). Ammoniakdepositionsregningerne viser at der er 0,0 kg NH₃-N totaldeposition til kategori 1-natur og 0,2 kg NH₃-N totaldeposition til kategori 2-natur. Den største trussel for bilag IV-arter vil være fx tilgroning af leve- eller ynglesteder.

6.2. Ammoniakfordampning og kumulation

Ifølge husdyrbrugloven skal kommunens vurdering jf. § 33, stk. 2, i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen ikke kun omfatte det ansøgte projekt, men også alle tidligere etableringer, udvidelser og ændringer, der er truffet afgørelse om inden for de seneste 8 år før den aktuelle afgørelse.

Navnlig i relation til vurderingen af ammoniakdeposition til kategori 3-natur har bestemmelsen om en vurdering over 8 år, stor betydning, da beskyttelsesniveauet i husdyrgodkendelses-bekendtgørelsen § 28 kun omhandler merdeposition af ammoniak på § 3 natur (se evt. definitionen i ansnittet vedr. natur). Som led i ansøgningen skal der i husdyrgodkendelse.dk derfor i relevant omfang oplyses om såvel nudrift som 8-årsdrift for de enkelte anlæg.

Samlet ammoniakemission fra husdyrbruget (stald og lager) ? i			
Drifttype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift	3652,4	287,1	3939,5
Nudrift	3652,4	287,1	3939,5
8 års-drift	3652,4	287,1	3939,5

Tabel 8. Beregning af samlet ammoniakemission i ansøgt drift, nudrift, og i de seneste 8 år

Der er i de seneste 8 år meddelt følgende afgørelser som har påvirkning på ammoniakfordampningen:

- Revurdering af godkendelse 7. april 2014.
- Anmeldelse efter § 19d (skift i dyretype) i husdyrgodkendelses-bekendtgørelsen 10. september 2013
- Miljøgodkendelse efter § 33 i miljøbeskyttelsesloven 11. september 2003

I forbindelse med anmeldelsen og revurderingen var der et fald i ammoniakfordampningen. Dette er ikke indarbejdet i ansøgningen, idet det ses af tabellen herover at ammoniakemissionen er uændret i ansøgt drift i forhold til nudrift. Set over en 8 årig periode er der ingen stigning i den samlede ammoniakfordampning. Der skal derfor ikke foretages en nærmere vurdering i forhold til effekter fra kommutationen.

7. Emissioner og genepåvirkninger

Her beskrives emissioner og genepåvirkninger fra husdyrbruget i forhold til omkringboende.

Der gøres i den forbindelse opmærksom på, at Miljøklagenævnet i en afgørelse har udtalt, at det er praksis ved reguleringen af husdyrbrug, at betragte landzonen som landbrugets erhvervsområde, og beboere af boliger i landzone må derfor acceptere visse af de ulemper, som kan være forbundet med at være nabo til et landbrug.

Det skal endvidere bemærkes, at der ved behandling af afgørelser om miljøgodkendelse kun kan tages stilling til forhold, der er omfattet af husdyrbrugloven, hvorfor der ikke tages stilling til forhold som f.eks. sundhedsfare (herunder MRSA-smitte) jf. Miljø- og Fødevareklagenævnet (NMK-132-00823).

7.1 Lugt fra anlægget

Lugtemissionen er beregnet i www.husdyrgodkendelse.dk ud fra oplysningerne om den ansøgte husdyrproduktion. Da der kan være flere lugtkilder fra ejendommen (f.eks. flere stalde) beregnes en vægtet gennemsnitsafstand, som tager hensyn til, at der er flere stalde med forskellige emissioner.

De beregnede lugtemissioner sammenlignes med de lugtgenekriterierne der er fastsat i husdyrbrugloven. Kriterierne betragtes som den maksimale, miljømæssigt acceptable lugtgenebelastning fra en given kilde ved den pågældende områdetype.

Der er i loven indarbejdet 3 forskellige beskyttelsesniveauer.

- 5 OU_E pr. m³ og 1 LE pr. m³ i et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde.
- 7 OU_E pr. m³ og 3 LE pr. m³ i et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign., samt ved beboelsesbygninger på ejendommen uden landbrugspligt, som ikke ejes af driftsherren, hvor der inden for en afstand af 200 meter ligger flere end 6 beboelsesbygninger på hver sin ejendom uden ejendomspligt, som ikke ejes af driftsherren.
- 15 OU_E pr. m³ og 10 LE pr. m³ ved beboelsesbygninger på ejendomme uden landbrugspligt, der ikke ejes af driftsherren.

Beboelser i en bolig uden landbrugspligt i landzone må dermed tåle 3 gange så meget lugt, som en tilsvarende bolig i byzone.

Beboelser i en bolig med landbrugspligt er ikke omfattet af beskyttelsesniveauet i husdyrbrugloven, hvorfor der ikke bliver beregnet geneafstand i forhold til lugt til disse boliger. De må derfor acceptere den lugt, der er fra husdyrproduktionen.

Kumulation af lugt

Hvis der ligger andre husdyrbrug i nærheden af beboelser, kan der opstå en forøgelse af koncentration af lugten i et nærområde. I husdyrbrugloven er der derfor

indarbejdet kriterier for hvordan sådanne forhold skal håndteres afhængig, af om der er et eller flere husdyrbrug tæt på de berørte boliger.

Der ligger ikke andre husdyrbrug nærmere end hhv. 300 fra planlagte boligområder og samlet bebyggelse eller 100 meter fra en bolig i landzone uden landbrugspligt. Lugtgeneberegningen skal derfor ikke skærpes.

Boligområder der er beregnet lugt til

Den nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt er Skovvej 35, som ligger ca. 715 meter vest for anlægget. Den nærmeste samlede bebyggelse er Serridslev, som ligger ca. 1,8 km sydøst for anlægget, og den nærmeste byzone er Egebjerg, som ligger ca. 930 meter vest for anlægget.

Herunder ses de boligområder der er beregnet lugt til i www.husdyrgodkendelse.dk.

Figur 6. Placering af boliger der er vurderet i forhold til lugtpåvirkning (enkelt liggende bolig uden landbrugspligt, samlet bebyggelse og byzone)

I tabel 8 ses resultatet af beregningen af lugtgeneafstandene til hhv. enkeltbeboelse, samlet bebyggelse (i landzone) og byzone for den ansøgte husdyrproduktion på Højballevej 15, 8700 Horsens.

6.1 Samlet resultat af lugtberegning

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand	Vægtet gennemsnits- afstand	Bortscreenet	Genekriterie overholdt
Skovvej 35C 🏠	0	NY	237,4	237,4	735,6	Ja	Ja
Toftekærvej 10 🏠	0	NY	502	502	1888,8	Ja	Ja
Egebjerg By, Hansted 🏘️	0	NY	662,7	662,7	960,1	Ja	Ja
Egebjerg By, Hansted 🏘️	0	NY	662,7	662,7	969,1	Ja	Ja

Tabel 8. Samlet resultat af lugtgeneberegninger i forhold til påvirkning af beboelser

Af tabel 8 ses det at lugtgenekriteriet er overholdt for naboer uden landbrugspligt, samlet bebyggelse og byzone, idet den vægtede gennemsnitsafstand til de nævnte områder er længere end den korrigerede geneafstand.

Horsens Kommune og ansøgers konsulent på baggrund af ovenstående, at der ikke forventes væsentlige lugtgener ved omkringboende, som følge af ændringen. Skulle dette mod forventning opstå, er der stillet vilkår, som sikrer at anlægget drives så lugtafgivelsen minimeres, og at kommunen såfremt der opstår berettigede lugtgener fra produktionen har mulighed for at håndhæve disse forhold.

Samtidig bemærkes det, at de vejledende geneafstande bygger på en forudsætning om "god staldhygiejne", hvorfor minimering af lugtgener fra stalde således

erfaringsmæssigt er meget afhængig er god staldhygiejne. Samtidig skal ventilationen serviceres så det kører optimalt. Der stilles derfor vilkår vedr. dette.

7.2 Støj ved anlægget

De største støjgener vil forekomme i forbindelse med ventilation, indblæsning af foder i indendørs siloer og transport af dyr, foder og gylle. Der sker ingen ændringer af støjende aktiviteter på ejendommen i forbindelse med ændringen.

Ventilationsanlæggene er alle helt nye og er derfor støjsvage typer. Foderanlæg står indendørs, hvilket minimerer støjgener. Transporter forbi naboer vil kunne høres, men adskiller sig ikke fra anden vejtransport.

Horsens Kommune og ansøgers konsulent vurderer, at den beskrevne indretning og drift vil begrænse støjpåvirkningen af omgivelserne, således at husdyrbruget ikke vil give anledning til støjgener for de omkringboende. Der er for at sikre dette, stillet et generelt støjvilkår, som sikrer at kommunen kan gribe, i tilfælde af at der opstår generende støj.

7.3 Støv ved anlægget

Støv vil primært forekomme i forbindelse med markdriften i meget tørre perioder, hvor evt. jord på veje kan hvirvles op. Der vil blive fejlet efter udkørsel af husdyrgødning m.v., når der er behov for det.

Generelt er der ikke problemer med støv, idet foder håndteres i foderladen og ledes ud i staldene gennem rørsystem og foderautomater. Der sker ingen monitoring eller beregning af støvemissionen, idet udgifterne ved måling og beregning ikke vurderes at være proportionelt i forhold til den meget lille støvemission fra staldene.

Horsens Kommune og ansøgers konsulent vurderer, at støj fra ejendommen ikke vil give væsentlige gener ved nærmeste beboelser, idet anlægget er placeret minimum 230 meter fra nærmeste nabobeboelse, og forhold som kan medvirke til støv på anlægget foregår indendørs eller er af begrænset karakter og varighed. Skulle der mod forventning opstå støvgener, har kommunen stillet vilkår om udarbejdelse af handlingsplan til afhjælpning af dette.

7.4 Lys ved anlægget

Lyspåvirkning fra ejendommen består af lysudfald fra bygningernes vinduer samt udendørsbelysning ved foderrum og stuehus (se bilag 15.1). Udendørs belysning er med manuel tænd og sluk.

Lyset i staldene er tændt i forbindelse med fodring af svinene og ophold i staldene. Lyset vil udelukkende være tændt i det omfang, som er foreskrevet af anden lovgivning eller i det omfang det er nødvendigt i forbindelse med ophold i staldene. Udendørsbelysning er tændt efter behov. Der ændres ikke på belysningen på ejendommen i forbindelse med ændringen.

Horsens kommune og ansøgers konsulent vurderer med baggrund i ovenstående beskrivelse af belysningen, placeringen af den udendørs belysning samt afstanden til naboerne, at de omkringboende ikke vil opleve lysgener fra anlægget. Skulle der mod forventning opstå lysgener, her kommunen stillet vilkår om udarbejdelse af handlingsplan til afhjælpning af dette.

7.5 Fluer og skadedyr ved anlægget

Fluebekæmpelse sker vha. kemisk bekæmpelse, hvilket er i overensstemmelse med Aarhus Universitets, Institut for Agroøkologi gældende retningslinjer.

Rottebekæmpelse sker via den kommunale ordning i overensstemmelse med gældende retningslinjer.

Horsens Kommune og ansøgers konsulent vurderer, at ejendommens flue- og skadedyrsbekæmpelse er tilstrækkelig til at sikre en effektiv bekæmpelse af fluer og skadedyr, således at der ikke opstår gener ved de omkringboende. For at der fortsat kan være en effektiv bekæmpelse af fluer på ejendommen, er der stillet vilkår om dette. Der er ikke stillet vilkår til rottebekæmpelse, idet det reguleres af anden lovgivning.

7.6 Transport til og fra anlægget

I nedenstående tabel fremgår det forventede antal transporter til og fra ejendommen før og efter ændringen.

Transporter	Før ændring antal/år	Efter ændring antal/år
Foder (lastbil, kapacitet 36 tons)	ca. 78	ca. 78
Levering af smågrise (lastbil – kapacitet 500 stk.)	ca. 35	ca. 35
Afhentning af slagtesvin (lastbil – kapacitet til 250 stk.)	ca. 52	ca. 52
Afhentning af døde dyr (lastbil)	ca. 52	ca. 52
Afhentning af husholdningsaffald (lastbil)	ca. 26	ca. 26
Gylleudkørsel (25 tons gyllevogn)	ca. 240	ca. 240
Gylletransport (biogasanlæg) (lastbil med kapacitet til 36 m ³ ad gangen)	maks. 130	maks. 176
Maksimalt i alt	ca. 613	ca. 659

Tunge transporter sker typisk i tidsrummet 05.00-20.00. Der transporteres foder, levende dyr, døde dyr og dagrenovation med lastbiler.

Herudover er der kørsel med personbiler. Antallet af personbiltransporter i forbindelse med husdyrbruget skønnes at være ca. 2 gange årligt.

Til- og frakørsel til husdyrbruget sker af privat grusvej fra Højballevej. Der er ikke beboelser placeret i nærheden af udkørslen, og der vil derfor ikke være direkte gener for naboer i den forbindelse. Der er gode oversigtsforhold i forhold til udkørsel på Højballevej, og dermed vurderes dette ikke at give anledning til gener eller farlige situationer.

Horsens Kommune vurderer, at transport til og fra ejendommen ikke vil være til væsentlig gene for nabobeboelser, når de til enhver tid gældende regler overholdes.

I en godkendelse efter husdyrbrugloven kan kommunen stille vilkår om anvendelse af bestemte adgangsveje til husdyrbruget, samt krav om at til- og frakørsel til husdyrbruget kun må ske på bestemte tidspunkter. Idet der ikke er beliggende andre beboelser ved grusvejen til ejendommen, er det vurderet, at det ikke er nødvendigt at stille vilkår vedr. dette.

Færdsel på offentlige veje reguleres i øvrigt af færdselsloven, hvorfor det er politiet der skal kontaktes, såfremt der opleves gener herfra som følge af hensynsløs kørsel eller lignende.

Derudover henvises der til god landmandspraksis, dvs. for at begrænse støv- og støjgener skal al transport til og fra bedriften foregå ved hensynsfuld kørsel, samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel således at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

8. Affaldsproduktion og ressourceforbrug

8.1. Spildevand og regnvand

I nedenstående tabel er der redegjort for spildevandstype samt hvor det afledes til.

Type	Afledes til	Renseforanstaltning
Rengøringsvand, drikkevandsspild m.v.*	Gyllebeholder	Ingen
Sanitært spildevand	Sivedræn	Ja

*Drikkevandsspild og rengøringsvand fra staldene, samt overfladevand fra udleveringsrampen og påfyldpladsen

Tagvand fra bygningerne ledes til nedsivning. Der skal ikke opføres nye anlæg, hvorfor ændringen ikke medfører øgede mængder af tagvand.

Horsens Kommune vurderer, at den beskrevne indretning er i overensstemmelse med gældende regler i husdyrgødningsbekendtgørelsen, idet der ikke sker en direkte udledning af spildevand fra produktionen.

8.2. Affald og kemikalier

Bedriften er omfattet af reglerne i affaldsbekendtgørelsen*, derfor skal der på ejendommen registreres affaldsproduktionen samt bortskaffe affaldet i overensstemmelse med kommunens affaldsregulativ.

Affaldssortering, risiko- og farligt affald

Der forventes en affaldsproduktion der er proportionel med husdyrbrugets størrelse og type. I nedenstående tabel redegøres for affaldstyper, mængder og bortskaffelse.

Affaldstype	Opbevarings sted	Transportør	Modtage anlæg	Mængder	EAK-kode	ISAG-kode
Olie- og kemikalieaffald:						
Spraydåser	I depotrum/kontor	Transporterer selv	Vedslet Genbrugs plads	ca. 75 stk.	15.01.10	23.00
Medicinrester	Køleskab i forrum	Dyrlæge	Kendes ikke	Normalt intet	18.02.08	05.13
Kanyler i særlig beholder	I forrum	Transporterer selv	Apotek	1 boks	18.02.02	66.00
Batterier – alle typer	I forrum	Transporterer selv	Vedslet Genbrugs plads	ca. 10 stk.	20.01.33	77.00
Fast affald:						
Tom emballage (papir/pap) (genbrugsfraktion)	Tages med til Kirkevej 46	Dagrenovation	Kendes ikke	maks. 50 kg	15.01.01	50.00

Tom emballage (plast) (genbrugsfraktion)	Tages med til Kirkevej 46	Dagrenovation	Kendes ikke	maks. 50 kg	15.01.02	52.00
Lysstofrør	I forrum	Transporterer selv	Vedslet Genbrugs plads	ca. 15 stk.	20.01.21	79.00
Jern og metal	Tages med til Kirkevej 46	Transporterer selv	Vedslet Genbrugs plads	maks. 0-1 tons	02.01.10	56.20
Diverse brændbart	Tages med til Kirkevej 46	Marius Pedersen A/S	Kendes ikke	Tømmes efter behov ca. 1 gang i måneden	Afhængigt af indhold	19.00
Døde dyr	På plads til døde	DAKA	DAKA	ca. 350 enkelt dyr og 20 stk. 240 l containere	02.01.02	66.00

Maskiner serviceres på anden ejendom eller på eksternt værksted, hvorfor der ikke er affald i form af spildolie, oliefiltre eller blyakkumulatorer m.v. på ejendommen.

Da markdriften foregår med udgangspunkt i Kirkevej 46, opbevares der heller ikke bekæmpelsesmidler eller rester heraf.

Klinisk/medicinsk affald medtages/bortskaffes af dyrlægen, mens brugte sprøjter afleveres på apoteket. Ifølge Horsens Kommunes affaldsregulativ skal kliniske risikoaffald (sprøjter, medicinrester m.v.) afhentes af MOTAS, men kommunen accepterer at det afleveres til dyrlægen eller på apoteket, da det kliniske risikoaffald hos de enkelte landmænd ofte udgør små mængder. Derudover forventes det, at dyrlægerne og apotekerne bortskaffer klinisk risikoaffald i overensstemmelse med lovgivningen og affaldsregulativet.

Døde dyr

Døde dyr opbevares på spalter under en kadaverkappe på pladsen til døde dyr ved rampen på den østlige side af stalden (se bilag 15.1). DAKA afhenter efter aftale.

Horsens Kommune vurderer, at såfremt døde dyr opbevares i overensstemmelse med anvisningen fra DAKA, vil der ikke opstå uhygiejniske forhold eller tilhold af fugle og ræve m.v.

8.3. Energi- og vandforbrug

Der er jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 42 krav om udarbejdelse af miljøledelsessystem på IE brug, og dette er gældende fra det tidspunkt, hvor husdyrbruget får en miljøgodkendelse efter § 16a, stk. 2. Miljøledelsessystemet skal gennemgås minimum én gang om året, og her vil der være fokus på ressourceforbrug som f.eks. energi og vand.

Energi

Der anvendes primært el til ventilation, belysning, gyllepumpe, drift af foderanlæg og øvrige elektriske maskiner samt forbrug i stuehuset.

Staldene og de øvrige driftsbygninger er uopvarmede. Alle staldbygninger er isolerede. Hvis der skal ske udtørring af stalde efter vask sker dette med dieseloliefyret varmekanon. Olie til varmekanon medbringes i dunke.

I nedenstående tabel er angivet energiforbrug i nudrift og efter ændringen.

Type	Forbrug pt.	Forbrug efter
El	Ca. 55.000 kWh	Ca. 55.000 kWh
Olie til varmekanon	Maks. 100 liter	Maks. 100 liter

Elforbruget skønnes ikke at stige nævneværdigt, idet ændringen udelukkende sker i eksisterende staldanlæg.

Stuehuset opvarmes med fyringsolie. Stuehuset og de mindre bygninger nord for stuehuset er udlejet. Forbruget af fyringsolie kendes derfor ikke.

Ifølge "Håndbog til driftsplanlægning 2015" udgivet af Seges er elforbruget ca. 10 kWh pr. slagtesvin. Da forbruget jf. normtal for ca. 8.000 slagtesvin er på ca. 80.000 kWh, og det faktisk forbrug er på ca. 55.000 kWh (nu), vurderes husdyrbrugets elforbrug at ligge indenfor normen både før og efter ændringen.

Ved behov for gennemgribende reovering af belysningen i staldene, forventes belysningen udskiftet til LED-belysning eller anden lavenergibelysning. Lyset i staldene er kun tændt efter behov ved arbejde i staldene. Generelt er lyset ikke ret meget tændt i sommerhalvåret pga. en vis mængde naturligt lys via vinduer. Elforbrug til belysning udgør derfor kun en mindre andel af husdyrbrugets samlede elforbrug.

Ventilationssystemerne er Multistep undertryksventilation med LCP-ventilatorer fra Skov A/S. Ventilatorer vaskes i forbindelse med vask af de enkelte stalde (reducerer modstanden). Der er temperaturstyring og alarmer på ventilationsanlæggene i staldene.

Der føres på nuværende tidspunkt ikke løbende journal over energiforbrug, men forbruget opgøres årligt i forbindelse med regnskabet. Der modtages kvartalsvise forbrugsoplysninger fra elselskabet. Der er for at fastholde denne egenkontrol stillet vilkår om registrering af energiforbruget.

Vand

Ejendommen forsynes med vand fra Horsens Vandværk. Vand benyttes primært til drikkevand til dyr, vask af stalde, overbrusning af dyr, sanitære forhold samt forbrug i stuehuset.

I nedenstående tabel er angivet vandforbrug nu og efter ændringen. Forbruget efter er skønnet ud fra normtal samt det nuværende forbrug.

Type	Forbrug pt.	Forbrug efter
Drikkevand til dyr, vask m.v.	Ca. 3.600 m ³	Ca. 5.000 m ³
Vand til stuehus	Ca. 170 m ³	Ca. 170 m ³
I alt	Ca. 3.770 m ³	Ca. 5.170 m ³

Der er ingen markvandingstilladelse på bedriftens arealer.

Ifølge "Håndbog til driftsplanlægning 2015" udgivet af Seges er vandforbruget pr. slagtesvin (32-107 kg) på ca. 560 liter pr. produceret dyr, svarende til ca. 6.160 m³ for 11.000 slagtesvin. Da vandforbruget skønnes til max 5.000 m³ ud fra nuværende

slagtesvineproduktion og vandforbrug, vurderes husdyrbrugets vandforbrug at ligge indenfor normen.

Der er drikkeventiler i foderautomaterne samt drikkekopper med drikkeventiler. Staldene bliver sat i blød i kold vand inden vask. Iblødsætningen reducerer det efterfølgende forbrug af rengøringsvand og staldene vaskes med højtryksrenser og koldt vand, hvilket også er vand- og ressourcebesparende.

Der føres på nuværende tidspunkt ikke løbende journal over vandforbrug, men forbruget opgøres årligt i forbindelse med regnskabet. Der modtages kvartalsvise forbrugsoplysninger fra vandværket. Der er for at fastholde denne egenkontrol stillet vilkår om registrering af vandforbruget.

9. Husdyrbrugets anvendelse af Bedste Tilgængelige Teknologi (BAT)

I dette afsnit redegøres der husdyrbrugets valg af den Bedst Tilgængelige Teknik (BAT) med henblik på reduktion af ammoniakemission, samt husdyrbrugets valg af BAT i forhold til råvarer, energi, vand, management m.v.

9.1. Ammoniakemission

Med husdyrbrugloven er det bl.a. et mål at fremme anvendelsen af den Bedste Tilgængelige Teknik (BAT), herunder renere teknologi. BAT er ikke en statisk størrelse, men derimod en retlig standard, der ændrer sig som følge af den teknologiske udvikling. Ved stillingtagen til BAT skal ansøger og kommune derfor inddrage de muligheder, som udviklingen indenfor miljøteknologi medfører i forhold til begrænsning af forurening fra husdyrbrug. Kravet om begrænsning af forurening ved anvendelse af BAT bidrager derfor til at sikre et højt beskyttelsesniveau for miljøet som helhed.

I forbindelse med fastlæggelsen af BAT-ammoniakemissions niveauet, skal der foretages en vurdering af, hvad der i almindelighed er økonomisk og teknisk muligt for den enkelte branche. Dermed er det branchens generelle økonomiske formåen og ikke den enkelte landmands egen økonomi, som er afgørende for kommunens vurdering. De økonomiske omkostninger skal stå i et rimeligt forhold til miljøeffekten og derfor skal der ske en afvejning af, om der er proportionalitet inden der stilles krav til BAT. Nogle teknikker og teknologier er billigere for store husdyrbrug end for de mellemstore husdyrbrug. De krav, som kommunen stiller på baggrund af BAT, gælder alle ansøgere inden for den pågældende branche uanset lokalitet. Det har derfor ikke betydning for fastlæggelsen af BAT, om det enkelte husdyrbrug ligger i nærheden af sårbare naturområder.

Vurderingen foretages i www.husdyrgodkendelse.dk, hvor der er foretaget en beregning af den vejledende grænseværdi for ammoniaktab pr. år opnåelig ved anvendelse af BAT. Kommunen skal på baggrund af ansøgningen foretage en vurdering, om ansøger har valgt teknikker og teknologier, der lever op til den fastlagte emissionsgrænseværdi, og herefter stille nødvendige og relevante vilkår til indretning, drift og egenkontrol.

I tabellen herunder vises resultatet af de BAT-beregninger der fremgår af ansøgningen.

Samlet BAT beregning			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	3652	287	3940
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	3652	287	3940
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Tabel 9. Beregninger af BAT niveau for hele anlægget (NH₃-N)

Det ses af tabel 9 at BAT-emissionsniveauet er overholdt.

For at opnå det beregnede emissionsniveau, er der anvendt drænedede gulve i staldene. Der er ikke anvendt andre virkemidler til at begrænse ammoniakemissionen, da det vejledende BAT niveau for staldene overholdes.

Horsens Kommune finder, at idet den faktiske emission ikke overskrider det vejledende emissionskrav for det samlede anlæg, anvender ansøger BAT.

9.2. Anvendelse af BAT i forhold til energi, vand, råvarer m.v.

Kommunen skal foruden en vurdering af anvendelse af BAT i forhold til ammoniakemission også sikre sig at IE husdyrbruget er indrettet og drives på en sådan måde, at der er truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af BAT, på øvrige parametre jf. BAT-konklusionerne og BAT-referencedokumenterne.

Det betyder bl.a. at det skal vurderes om

- energi- og råvareforbruget udnyttes mest effektivt
- mulighederne for at substituere særligt skadelige eller betænelige stoffer med mindre skadelige eller betænelige stoffer er udnyttet
- produktionsprocesserne er optimeret, i det omfang det er muligt
- affaldshierarkiet, jf. § 6 b i lov om miljøbeskyttelse, iagttages
- der, i det omfang forureningen ikke kan undgås, er anvendt bedste tilgængelige rensningsteknik, om der er truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på at forebygge uheld og begrænse konsekvenserne heraf.

Herunder er de relevante områder gennemgået.

Fodring

I forhold til fodring er der i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 36 fastlagt krav om at IE-husdyrbrug (slagtekyllinger og slagtesvin) skal anvende fasefodring, letfordøjeligt uorganisk fosfat eller som minimum enkelt dosis (100%) fytase.

Ansøger vil generelt bestræbe sig på at benytte så få foderenheder og så lavt et råprotein- og fosforindhold som muligt. For tiden benyttes en enhedsblanding til slagtesvinene. Foderblandingen indeholder tilpassede mængder aminosyrer og højtfordøjelige uorganiske foderfosfater. Det er med det nuværende foderanlæg ikke mulighed for at fasefodre.

Det er Horsens Kommunes vurdering, at der anvendes BAT indenfor fodring. Der er ikke stillet vilkår til dette i miljøgodkendelsen, da der er tale om et generelt krav som skal overholdes.

Management

Horsens Kommune vurderer, at anvendelse af BAT indenfor management som minimum skal leve op til følgende punkter:

Beredskabsplan

- Der skal udarbejdes en beredskabsplan, hvori telefonnumrene til kontaktpersoner og offentlige kontaktinstanser i forbindelse med eventuelle uheld er nedskrevet. Beredskabsplanen indeholder forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier, driftsmateriel, gylle, brand m.v., og skal tilgængelig for alle på arbejdspladsen.

Der er udarbejdet et udkast til en beredskabsplan for husdyrbruget, hvor forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand, m.v. er beskrevet (se bilag 15.3). Når beredskabsplanen er udarbejdet vurderes det at ansøger anvender BAT indenfor dette område.

Uddannelse af personale

Det vurderes at følgende er BAT:

- At medarbejderne deltager i fagligt relevante aktiviteter
- At personalet, der varetager sprøjtemidler og udstyr har sprøjtebevis

Der foreligger ikke egentlige uddannelses- og træningsprogrammer, men de ansatte sendes på relevante kurser, når der er behov, alt efter hvilken type arbejdsopgaver, de skal håndtere. Det vurderes at ansøger anvender BAT indenfor dette område.

Ressourceforbrug (energi og vand)

- At der føres regnskab med vand- og energiforbrug, og at der føres journal over forbruget
- At der er monteret måler på egen vandforsyning.
- At der anvendes lavenergi belysning hvor muligt
- At lyset i staldene i dagtimerne kun er tændt efter behov
- At udendørs belysning er begrænset af bevægelsessensorer
- At der er varmegenindvinding, hvor dette er muligt og hvor varmen kan genanvendes

Se ansøgers beskrivelse af energi- og vandforbrug i afsnit 8.3 "Energi- og vandforbrug". Det vurderes at ansøger anvender BAT indenfor dette område.

Egenkontrol / dagligt tilsyn

Det vurderes at følgende er BAT:

- At der føres tilsyn med mekanisk udstyr, såsom ventilationsanlæg, foderanlæg og vandingssystem som kontrolleres for evt. funktionssvigt.
- At der er indgået serviceaftaler med leverandørerne på alle ventilationsanlæg, mm.
- At der hver måned føres logbog over gyllebeholdernes flydelag.
- At gyllebeholderne er tilmeldt de lovpligtige 5 og 10-årige beholderkontrol.

Det er ikke påtænkt at udarbejde planer for vedligehold og reparationer, men ved daglig inspektion vil der blive undersøgt for f.eks. eventuelle lækager i vandforsyningen, og sørget for igangsætning af reparation.

Der gennemføres 5-års kontrol af elinstallationerne af autoriseret el-installatør.

Der føres logbog over flydelaget, og beholderen kontrolleres minimum hvert 5. år, da den er beliggende mindre end 100 meter fra en sø øst for beholderen. Endvidere inspiceres gyllebeholderen årligt i forbindelse med bundtømning.

Det vurderes at ansøger anvender BAT indenfor dette område.

Uheld og driftsforstyrrelser

Det vurderes at følgende er BAT:

- At overpumpning af gylle skal overvåges.
- Vaskeplads / Vask af maskiner sker på vaskeplads med opsamling til gyllebeholder.
- Gylletankene har ikke påmonteret pumper, hvilket bevirker at utilsigtet start og deraf følgende gylleudslip undgås.
- Pesticider håndteres således at opsamling af evt. spild er muligt.
- Gyllebeholdere der ligger tættere end 100 meter fra et vandløb skal have et alarmsystem til at registrere hvis gødningsmængden pludselig synker og dermed kan alarmere landmanden.

Da gylle ledes til fortank i lukket system, og der benyttes gyllevogn med læssekran og udbringes med slæbeslanger, er risikoen for spild i forbindelse med gødningslageret minimal.

Biogasanlægget afhenter gylle i fortanken og leverer afgasset gylle retur i gyllebeholderen. Overpumpning fra fortank til lastbil og fra lastbil til gyllebeholder overvåges af chaufføren fra biogasanlægget. Derudover overvåger ansøger/ansatte, når der pumpes fra gyllebeholder til gyllevogn.

Tvingstrupgård I/S står selv for udbringning af husdyrgødningen og sprøjtning af marker. Det kontrolleres løbende, at gyllevogn og marksprøjte er i god stand, og er indstillet til den korrekte dosering.

Håndtering og opbevaring af sprøjtemidler foregår fra ejendommen Kirkevej 46.

Der er monteret alarm på gyllebeholderen, da den er beliggende mindre end 100 meter fra sø øst for beholderen. Der er i beredskabsplanen beskrevet, hvordan der skal reageres, såfremt der sker overløb fra beholderen.

Det vurderes at ansøger anvender BAT indenfor dette område.

Mark og gødningsplaner

Det vurderes at følgende er BAT:

- At der årligt bliver udarbejdet mark- og gødningsplaner, der sikrer, at mængden af tilført gødning tilpasses afgrødernes aktuelle behov.
- At der bliver ført journal over eventuelle afvigelser fra mark- og gødningsplanen.

Der føres journal over spredning af uorganisk gødning og husdyrgødning på markerne i form af mark- og gødningsplaner, som endvidere bruges til planlægning af kommende sæsons spredning. Udbringning af gylle sker i overensstemmelse med den generelle lovgivning, hvilket stort set også sikrer, at husdyrgødning udbringes i overensstemmelse med BAT. I lovgivningen er der bl.a. fastsat regler om afstande i forbindelse med udbringning af husdyrgødning på skrånende arealer op til vandløb og søer, afstande til drikkevandsboringer og forbud mod udbringning på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket jord.

Ved varsel om umiddelbart forestående skybrud eller tilsvarende udbringes der ikke på arealer ned risiko for afstrømning.

I forbindelse med mark- og gødningsplanlægningen planlægges mængder og tidspunkt for fordelingen af husdyrgødningen under hensyntagen til det valgte sædskiftes behov for næringsstoffer, jordbundstypen og eventuel vanding. I

forbindelse med planlægningen tjekkes desuden, at N- og P-loftet jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen vil blive overholdt.

Såfremt der trods ovenstående forholdsregler opdages tegn på afstrømning til sårbare arealer, vil der blive taget affære og om nødvendigt foretaget afhjælpende foranstaltninger og ringet til miljøvagten, hvis der sket forurening af fx et vandløb.

Det vurderes at ansøger anvender BAT indenfor dette område.

Affaldssortering, risiko- og farligt affald

Det vurderes at følgende er BAT:

- At registrering af affald og mængder er BAT. Derudover vil registreringen give ansøger det nødvendige overblik over eventuelle indsatsområder, hvor det er muligt at minimere produktionen af affald.
- Horsens Kommune har en anvisningsordning. I praksis betyder det, at gårdejereren selv skal lave en aftale med en transportør om at få hentet det sorterede affald og bragt affaldet til et behandlingsanlæg. Transportøren skal være registreret i kommunen, og kommunen skal have en anvisningsaftale med modtageanlægget.

Se ansøgers beskrivelse af affaldshåndtering i afsnit 8.2 "Affald og kemikalier".

Det vurderes at ansøger anvender BAT indenfor dette område.

Olieprodukter

Det vurderes at følgende er BAT:

- At opbevaring af olieprodukter skal ske på en sådan måde at eventuelt spild kan opsamles.
- At tankning af olieprodukter skal ske på en plads med en for væske uigennemtrængelig belægning

Der opbevares og håndteres ikke olieprodukter på ejendommen.

Det vurderes at ansøger anvender BAT indenfor dette område.

Døde dyr

Det vurderes at følgende er BAT:

- Horsens Kommune vurderer at opbevaring af døde dyr skal ske således at der ikke opstår uhygiejniske forhold og at der ikke sker tilhold af fugle og ræve mv. Dvs. de døde dyr skal opbevares i overensstemmelse med anvisningen fra DAKA.

Se ansøgers beskrivelse af håndtering af døde dyr i afsnit 8.2 "Affald og kemikalier".

Det vurderes at ansøger anvender BAT indenfor dette område.

Samlet vurdering af management i forhold til anvendelse af BAT

Horsens Kommune vurderer, at husdyrbruget med en synlig beredskabsplan vil være i stand til at undgå og/eller begrænse uheld på bedste vis. Udover at være BAT, så er det Horsens Kommunes opfattelse, at en beredskabsplan vil være til stor hjælp for landmanden, såfremt der skulle ske et uheld. Samtidig giver beredskabsplanen landmanden en mulighed for at gennemgå sin ejendom og foretage en risikovurdering af, hvorvidt der skal ændres på indretning og drift, således at risikoen for forurening i forbindelse med uheld minimeres.

Der er EU krav til at der skal indføres miljøledelse på IE brug. Kravet er indarbejdet i husdyrgødningsbekendtgørelsens § 42, og er gældende fra det tidspunkt, hvor

husdyrbruget får en miljøgodkendelse efter § 16a, stk. 2 (IE brug). Den ansvarlige for husdyrbruget skal formulere en miljøpolitik med afsæt i husdyrbrugets miljøforhold, og der skal fastsættes konkrete miljømål. Der skal også udarbejdes en handlingsplan for det eller de fastsatte miljømål. Hvert år skal miljøarbejdet med miljømålene evalueres, og om nødvendigt skal der foretages justeringer af mål og handlingsplaner. Selve miljøledelsessystemet skal gennemgås minimum én gang om året. Ved udarbejdelse af et miljøledelsessystem vil der være fokus på ressourceforbrug som f.eks. energi, vand, foder m.v., og derudover stilles der vilkår om årlig opgørelse af energi- og vandforbrug. Dermed vurderes det at ansøger lever op til BAT.

Samtidig vurderes det, at ansøger lever op til BAT vedrørende uddannelse af personale, opbevaring og håndtering af husdyrgødning, daglige tilsyn og registrering af mark og gødningsplaner.

Horsens Kommune vurderes tillige, at oplag af affald ikke medfører forurening eller risiko for forurening af omgivelserne, herunder af jord, vandområder, grundvand, luft eller kloak samt uhygiejniske forhold. Det er vurderet, at affaldshierarkiet er iagttaget og behandles tilfredsstillende, og at ejendommen derfor lever op til Horsens Kommunes krav om BAT på affaldsområdet.

Horsens Kommune vurderer at en væsentlig risikofaktor er uheld i forbindelse med overpumpning af gylle. Derfor stilles der vilkår om, at overpumpning skal ske under opsyn.

10. Grænseoverskridende virkninger

Det er vurderet, at det udelukkende er produktionens emission af ammoniak, der potentielt kan have en grænseoverskridende virkning. Ammoniakemissionen fra det ansøgte husdyrbrug har dog et niveau og karakter, hvor hovedparten af emissionen vil påvirke lokalområdet mest, og kun en mindre del af emissionen vil bidrage til baggrundsbelastningen i omkringliggende lande. Det er derfor vurderet, at produktionen ikke medfører grænseoverskridende virkninger.

11. Husdyrbrugets ophør

Hvis ansøger ophører med husdyrproduktionen på ejendommen, er det enten fordi staldanlægget sælges, udlejes til anden side, eller at husdyrproduktionen nedlægges helt. Hvis husdyrbruget ophører helt, vil stalde, gødningsopbevarings- og foderanlæg blive tømt for dyr, gødning og foder og efterfølgende rengjort. Rester af medicin og kemikalier samt andet affald vil blive bortskaffet iht. til kommunens affaldsregulativ.

Når aktiviteter på et husdyrbrug omfattet af § 16a, stk. 2 i husdyrbrugloven ophører, træder kapitel 4b i jordforureningsloven* i kraft. Efterfølgende skal kommunen vurdere om der er risiko for menneskers sundhed og for miljøet. Der er beskrevet tiltag som gennemføres såfremt husdyrbruget ophører. Det vurderes, at de beskrevne tiltag vil være med til at sikre at risikoen reduceres. Der er stillet vilkår som sikrer, at de beskrevne tiltag gennemføres i tilfælde af ophør.

12. Alternative løsninger der er undersøgt

Da der er tale om en eksisterende lovlig produktion i eksisterende stalde, og produktionsarealet ikke ønskes udvidet, har der ikke været drøftet alternativ placering.

Da BAT med hensyn til ammoniakemission er overholdt, ønskes der ikke investeret i yderligere ammoniakreducerende tiltag på nuværende tidspunkt.

Ligeledes gør dette sig gældende i forhold til lugt, idet beskyttelsesniveauet er overholdt, og dermed ønskes der ikke investeret i lugtreducerende tiltag på nuværende tidspunkt.

Alternativet til at gennemføre det ansøgte ville være at fortsætte som hidtil, hvorved muligheden for at optimere produktionen til staldsystemet forpasses. Det er derfor kommunens vurdering at det ansøgte er den optimale løsning i forhold til udnyttelse af ressourcer.

13. Kommunens samlede miljøvurdering og begrundelse for afgørelsen

Horsens kommune har vurderet, at der kan meddeles godkendelse til det ansøgte.

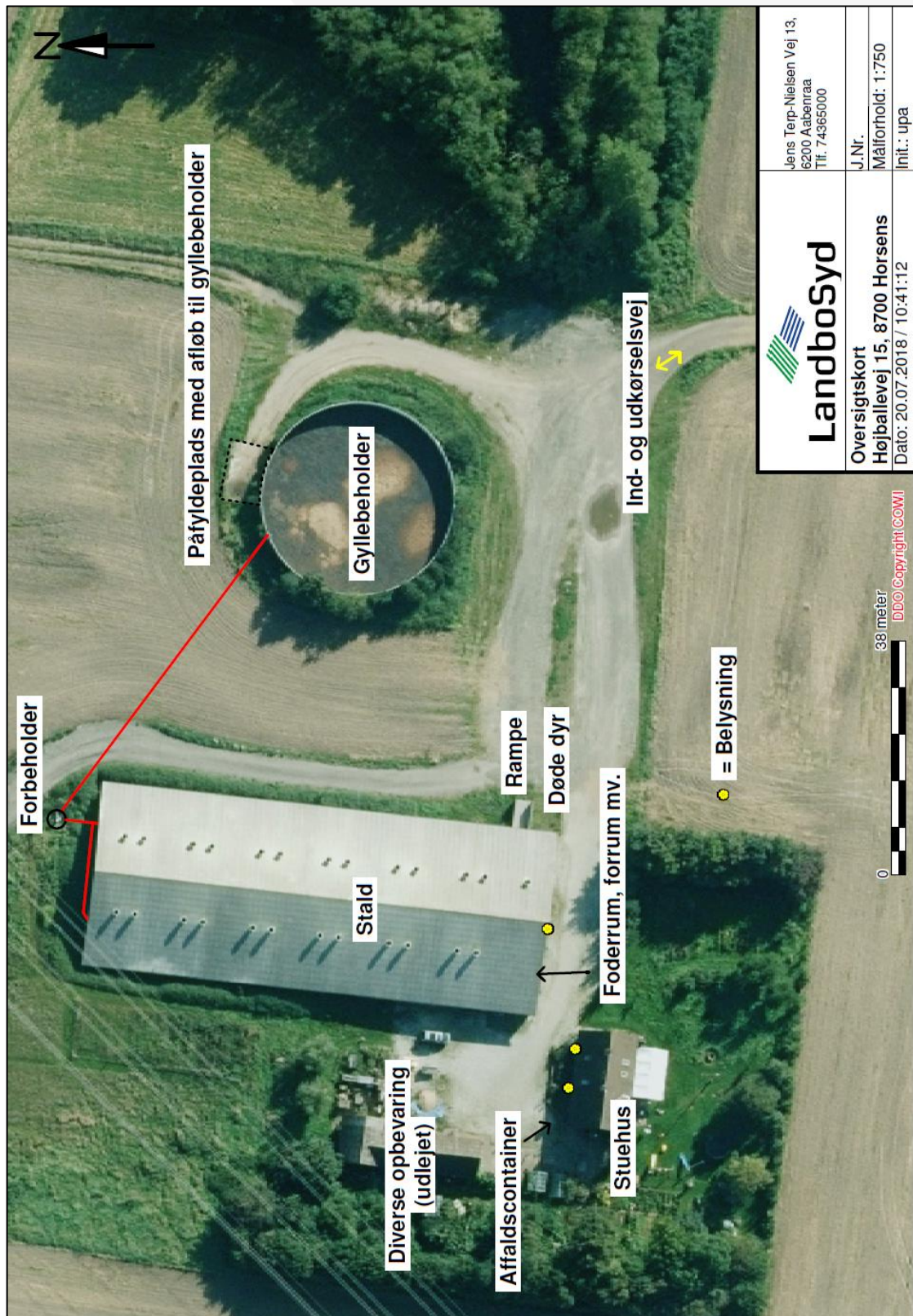
Kommunes afgørelse begrundes med vurderingerne som er gennemført under de enkelte emner, og med at de generelle beskyttelsesniveauer i husdyrbrugloven overholdes.

Kommunen har på baggrund af det oplyste i ansøgningen vurderet følgende:

- at de generelle afstandskrav i husdyrbrugloven og husdyrgødningsbekendtgørelsen er overholdt ved det ansøgte
- at ansøger træffer de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbruget og til at modvirke eventuelle skadelige virkninger på miljøet
- at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne
- at de kort- og langsigtede miljøpåvirkninger og den samlede miljøpåvirkning fra husdyrbrugets produktion vil begrænses til et acceptabelt niveau, når de til enhver tid gældende generelle miljøregler for den pågældende type husdyrbrug og de supplerende vilkår for miljøgodkendelsen overholdes
- at ændringen af husdyrbrugets produktion overordnet betragtet ikke nødvendigvis medfører en øget husdyrproduktion og en øget miljøpåvirkning i regionen, idet strukturudviklingen går mod færre men større bedrifter. Den kumulerede, regionale effekt af husdyrbrugets udvidelse og andre bedrifters udvidelser og deres øgede miljøpåvirkning vil formentlig samlet set – helt eller delvist – blive modvirket af en nedgang i husdyrproduktionen på andre bedrifter
- at husdyrbruget - under overholdelse af de til enhver tid gældende generelle miljøregler for den pågældende type husdyrbrug og af de supplerende vilkår for miljøgodkendelsen - vil anvende den bedste tilgængelige teknik
- at husdyrbruget ikke ville kunne have en væsentlig direkte eller indirekte virkning på befolkningen eller menneskers sundhed
- at produktionen ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af:
  - nabobeboelser
  - natur beskyttet af internationale og nationale regler
  - landskabelige og kulturhistoriske værdier

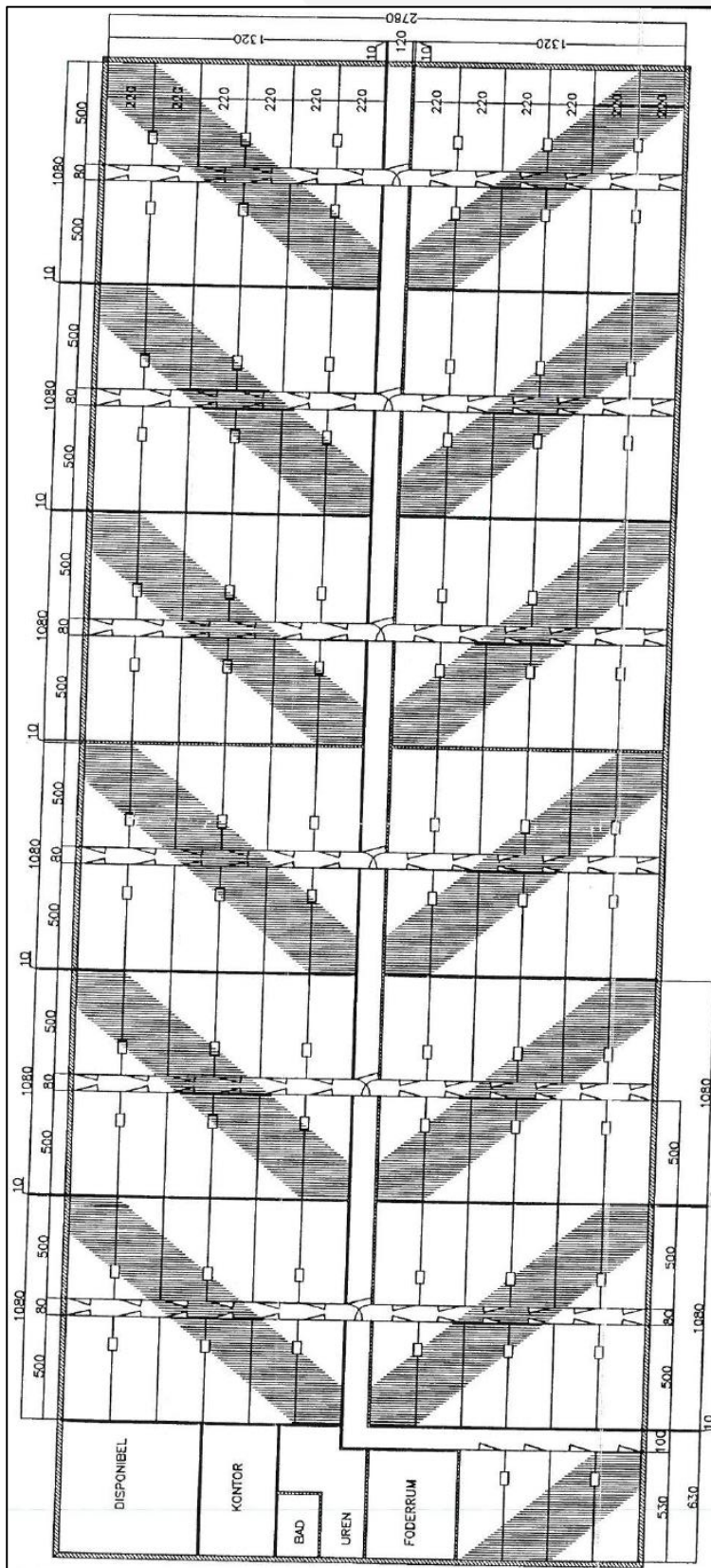
Samlet medfører dette at kommunen finder at der kan meddeles godkendelse til det ansøgte.

14. Bilag 14.1. Situationsplan

 LandboSyd	Jens Terp-Nielsen Vej 13, 8200 Aabenraa Tlf. 74365000	
	J.Nr.	Målforhold: 1:750
Oversigtskort Højballevvej 15, 8700 Horsens Dato: 20.07.2018 / 10:41:12	Init.: upa	

14.2. Indretning af stald (med mål)

14.3. Beredskabsplan

Beredskabsplan

for

Højballevej 15
8700 Horsens

Indholdsfortegnelse:

TELEFONNUMRE	3
BRAND- OG EVAKUERINGSINSTRUKS	4
OVERLØB AF GYLLE	5
KEMIKALIE- OG OLIESPILD	6
STOPHANER / HOVEDAFBRYDERE	7
STRØMSVIGT	8
TRANSPORT AF BEKÆMPELSESMIDLER	9
Kortbilag:	10

Dato: 21/9-2018

Denne beredskabsplan er udarbejdet som en del af ejendommens miljøgodkendelse med det formål at stoppe og begrænse evt. uheld med konsekvenser for det omgivne miljø.

Planens indhold skal være kendt af gårdens ansatte mm. og udleveres til eventuel indsatsleder/[miljømyndighed](#) i forbindelse med uheld, forureninger, brand ol.

Beredskabsplanen findes i mappe i forrummet.

Kort materiale

Bagerst er der et oversigtskort over ejendommen mm. med angivelse af:

- Slukningsmateriel
- Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbryder m.v.
- Afløbsretning for gylle ved kollaps af gyllebeholder
- Flugtveje for dyr/frigørelse mm.

Husk

Ved store uheld ring altid 1-1-2, ved mindre uheld ring altid til miljømyndighederne. Er man i tvivl ring 1-1-2.

Efter brand eller lignende skal der tages kontakt med miljømyndighederne med hensyn til genopbygning af stald m.m.

TELEFONNUMRE

Nærmeste telefon er ejers mobiltelefon, som har nr. 40 18 07 82.

Miljømyndighed (Horsens) kontaktes på telefon 76 29 29 29 (mandag til onsdag: kl. 8:00-15:00
torsdag: kl. 8:00-17:00, fredag: kl. 8:00 til 13:00)

Falck kontaktes på telefon 70 10 20 30 dag og nat

Brandvæsen kontaktes på telefon 1-1-2 dag og nat

Lægevagt kontaktes på telefon 70 11 31 31 på hverdage fra kl. 16.00 - 08.00 og
lørdag, søn- og helligdage hele døgnet.
Hav sygesikringskortet klar, når du ringer.

Tandlægevagt kontaktes på telefon 40 51 51 62
Åbningstider: fredag kl. 18.00 - 19.00 samt weekend/helligdage kl.
10.00 - 11.00 og kl. 12.00 - 13.00

Landbocenteret kontaktes på telefon 74 36 50 00 kl. 08.00-16.00 (LandboSyd) eller
70 15 40 00 kl. 08.00-16.00 (LMO, Horsens)

Dyrlæge kontaktes på telefon 61 62 26 01 (dag eller nat)

Foderstofforretning kontaktes på telefon 33 68 63 60 (dag eller nat)

Elektriker kontaktes på telefon 20 25 17 94 (dag eller nat)

Smeden kontaktes på telefon 75 66 90 22 (dag eller nat)

VVS kontaktes på telefon 75 66 90 22 (dag eller nat)

Ventilationsfirma kontaktes på telefon 72 17 55 55 (dag eller nat)

BRAND- OG EVAKUERINGSINSTRUKS

Ved brand der ikke kan slukkes ved egen hjælp.

Tilkald brandvæsenet – RING 112 – oplys:

- Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra.
- Hvad er der sket og at det er en gårdbrand.
- Er der tilskadekomne – hvor mange?
- Er dyrene kommet ud – art og antal der evt. er fanget.
- Kontakt ejeren, Jens Arne Sørensen på tlf. 40 18 07 82

Iværksæt rednings- og slukningsarbejde hvis det er muligt og forsvarligt, herunder fjernelse og evakuering af dyr, olie, trykflasker, gødning og kemikalier.

Placering af slukningsmateriel er angivet på oversigtskort.

Hvis det ikke er muligt at slukke branden – forsøg at begrænse den ved lukning af døre og vinduer.

Modtag brandvæsenet og udlevér denne mappe sammen med kortmaterialet.

Oplys endvidere:

- Evt. tilskadekomne eller dyr der ikke er reddet i sikkerhed.
- Hvor det brænder.
- Brandens omfang.
- Hvor der er adgangsveje.

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan afhjælpe situationen:

- Pulverslukker, som er markeret på kortet

OVERLØB AF GYLLE INSTRUKS

Ved større overløb af gylle eller ved brud på gylletanken – RING 112

Oplys:

- Navn, adressen og telefonnummer, der ringes fra.
- Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud.
- Om der er risiko for forurening af vandløb eller drikkevandsboring.
- Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne.
- Kontakt ejeren, Jens Arne Sørensen på tlf. 40 18 07 82
- Kontakt miljømyndighederne på tlf. 76 29 29 29 (Horsens Kommune)

Opdæmningen kan evt. foretages med jord, halmballer og lignende afhængig af mængden af gylle.

Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet.

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

- Rendegrave i maskinhus på Åesvej 23B (alternativt kan maskinstation kontaktes).

Dambrug

Der er ikke vandløb tæt på stald og gyllebeholder, hvorfor der ikke er risiko for, at gyllen løber til vandløb. De nærmeste dræn leder endvidere til vandløb, hvor der ikke er dambrug nedstrøms.

KEMIKALIE- OG OLIESPILD INSTRUKS

Ved større overløb af kemikalier og olie – RING 112 – oplys:

- Navn, adressen og telefonnummer, der ringes fra.
- Hvad der er sket, hvad og hvor meget der er løbet ud.
- Om der er risiko for forurening af vandløb eller drikkevandsboring.
- Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne.
- Kontakt ejeren, Jens Arne Sørensen på tf. 40 18 07 82
- Kontakt miljømyndighederne på tf. 76 29 29 29 (Horsens Kommune)

Der opbevares ikke kemikalier og olie på ejendommen. Kemikalier og olie opbevares på Kirkevej 46.

Opdæmningen kan evt. foretages med jord, halmballer ol. afhængig af mængden og art.

Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet.

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

- Rendegrave i maskinhus på Åesvej 23B (alternativt kan maskinstation kontaktes).

Dambrug

Der er ikke vandløb tæt på stald og gyllebeholder, hvorfor der ikke er risiko for, at gyllen løber til vandløb. De nærmeste dræn leder endvidere til vandløb, hvor der ikke er dambrug nedstrøms.

STOPHANER / HOVEDAFBRYDERE

Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbryder m.v. skal ligeledes noteres på kortet over ejendommen.

Vand:

Hovedhane sidder i rum i det ~~sydvestligste~~ hjørne af stalden.

Elektricitet:

Hovedafbryder og ~~eltavle~~ sidder rum i det ~~sydvestligste~~ hjørne af stalden.

Der er både automatsikringer og smeltesikringer.

STRØMSVIGT INSTRUKS

Vurdér om dyr vil lide under træk fra nødopluk eller varme.

Tjek alle stalde og se, om nødoplukket er åben.

Begræns trækgener og varmeudvikling (overbrusning).

Kontroller, at der ikke sker forurening som følge af manglende strøm til pumper ol.

Ved strømsvigt på over 2 timer, ring til Eniig og forhør om varigheden af udfaldet.

Telefon nr.70 15 15 60

TRANSPORT AF BEKÆMPELSESMIDLER INSTRUKS

Sørg for sikker transport af kemikalier til ejendommen og mellem ejendom og marker.

Bekæmpelsesmidler skal under transport være sikret mod stød og uheld. En lukket tæt plastkasse (f.eks. en køleboks) er velegnet.

Medbring en spand/sæk med fint savsmuld til opsugning af spildt middel samt en skovl og f.eks. plasticposer/plastspand til en hurtig indsats. Uanset koncentrationen kan et spild på mindre end ca. 2 liter med en hurtig indsats fjernes fra jorden.

Medbring altid en mobiltelefon, således at det er muligt hurtigt at tilkalde hjælp ved uheld.

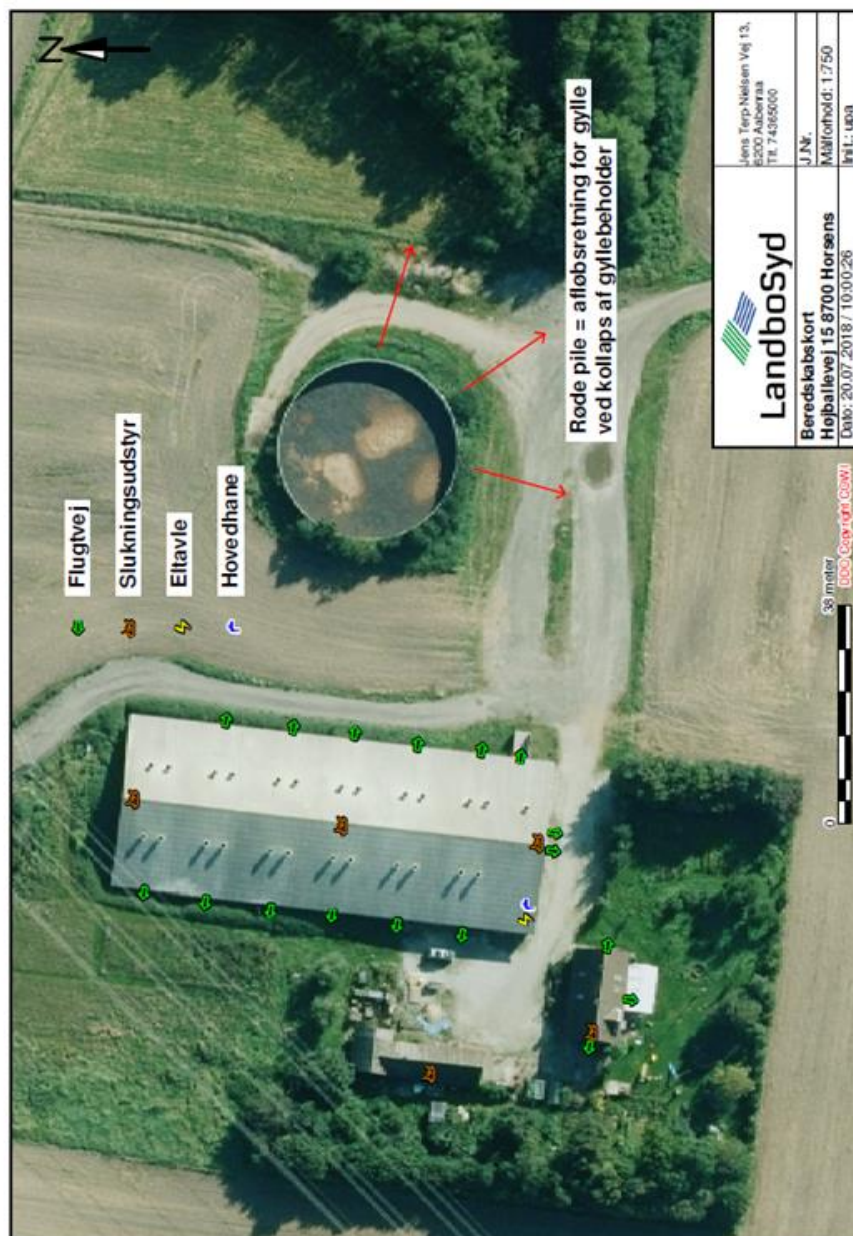
Hvor der arbejdes med bekæmpelsesmidler, skal der være førstehjælpsudstyr og øjenskyllmiddel til rådighed.

Meget giftige og giftige bekæmpelsesmidler skal overalt opbevares forsvarligt under lås. Øvrige bekæmpelsesmidler skal opbevares forsvarligt. For alle midler gælder, at de opbevares utilgængeligt for børn og ikke sammen med eller i nærheden af levnedsmidler, foderstoffer m.v.

Derudover gælder følgende:

- Kemikalierummet skal være godt ventileret, tørt og frostfrit med god belysning.
- Der skal findes et sugende materiale f.eks. savsmuld til opsamling af spild.
- Døre skal være forsynet med en støbt kant, der kan tilbageholde eventuelt spild.
- Gulve skal være tætte og uden afløb.

KORTBILAG:

***Referenceliste (love og bekendtgørelser)**

Husdyrbruqløven

Bekendtgørelse nr. 1020 af 6. juli 2018 af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen

Bekendtgørelse nr. 1021 af 6. juli 2018 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug

Husdyrgødningsbekendtgørelsen

Bekendtgørelse nr. 1011 af 22. juni 2018 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

Miljøbeskyttelsesloven

Bekendtgørelse nr. 1121 af 3. september 2018 af lov om miljøbeskyttelse

Naturbeskyttelsesloven

Bekendtgørelse nr. 1122 af 3. september 2018 af lov om naturbeskyttelse

Samordningsbekendtgørelsen

Bekendtgørelse nr. 1470 af 12. december 2017 om samordning af miljøvurderinger og digital selvbetjening m.v. for planer, programmer og konkrete projekter omfattet af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

Habitatbekendtgørelsen

Bekendtgørelse nr. 926 af 27. juni 2016 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Brugerbetalingsbekendtgørelsen

Bekendtgørelse nr. 1475 af 12. december 2017 om brugerbetaling for godkendelse m.v. og tilsyn efter lov om miljøbeskyttelse og lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

Forvaltningsloven

Bekendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014 af forvaltningsloven

Miljøvurderingsloven

Lovbekendtgørelse nr. 448 af 10. maj 2017 om lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

Offentlighedsloven

Lov nr. 606 af 12. juni 2013 om offentlighed i forvaltningen

Olietankbekendtgørelsen

Bekendtgørelse nr. 1611 af 10. december 2015 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines

Vandløbsloven

Bekendtgørelse nr. 127 af 26. januar 2017 af lov om vandløb

Vaskepladsbekendtgørelsen

Bekendtgørelse nr. 906 af 24. juni 2016 om påfyldning og vask m.v. af sprøjter til udbringning af plantebeskyttelsesmidler.

Artsfredningsbekendtgørelsen

Bekendtgørelse nr. 867 af 27. juni 2016 om fredning af visse dyre- og plantearter og pleje af tilskadekommet vildt

Habitatdirektivet

Rådets direktiv 92/43/EØF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter – med senere ændringer

Byggeløven

Bekendtgørelse nr. 1178 af 23. september 2016 af byggeløven

Bygningsreglement

Bekendtgørelse nr. 1615 af 13. december 2017 om bygningsreglement 2018 (BR18)

Museumsloven

Bekendtgørelse nr. 358 af 8. april 2014 af museumsloven

Affaldsbekendtgørelsen

Bekendtgørelse nr. 1309 af 18. december 2012 om affald

Jordforureningsloven

Bekendtgørelse nr. 282 af 27. marts 2017 af lov om forurennet jord.